Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA 11 TEMMUZ 1980 10 LIRA

IRAK'TA DEMOKRASİ ARAYIŞI 5.sayfada

SABİT YÜRÜRDURMAZ'IN GEZİ İZLENİMLERİ

Üç kişiyi öldürmekten sanık MHP'li Faruk Köse, kendisini kurtarmak için giriştiği her yeni tertibin altında kalıyor.

K.Maraş davasında

Üç kişinin katil sanığı MHP'li sahte ifadeyle kurtulmaya çalıştı

● Sanık Faruk Köse, cezaevinde bulunmayan iki kişi adına bile ifade düzenlemiş.

ADANA (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ katliamı sanıklarının önceki günkü yargılanması sırasında, üç kişinin katil zanlısı Faruk Köse, düzmece ifadelerle kurtulmaya çalıştı.

Yargılamaların sürdüğü 3 nolu duruşma salonunda sanık vekili avukat savunmasını bitirip duruşma sona ereceği sırada, Dağdağlı ve Önsen köyleri civarında üç kişiyi öldürmekten yargılanan sanık Faruk Köse söz alarak aynı olayda yargılanan Hayrullah Canpolat'ın üzerinde bir dilekçe bulunduğunu, bu dilekçenin sanıktan alınarak dosyaya konulmasını istedi.

Sanık Hayrullah Canpolat cebindeki dilekçeyi çıkartarak sanık kürsüsüne koydu ve Faruk Köse'nin iddia ettiği gibi, bu dilekçeyi kendisinin yazmadığını söyledi.

Duruşma hakimi dilekçeyi kimin yazdığını sorunca da, tutuklu bulunan sanıklardan Mehmet Akıllı'nın yazdığını söyledi. Söz alan Mehmet Akıllı ise, dilekçeyi kendisine, sanık Faruk Köse'nin yazdırdığını açıkladı. Dilekçe okundu. Dilekçede, Faruk Köse'nin olay sırasında orada bulunmadığı, olaylara katılmadığı, jandarma karakolunda kendilerine işkence edildiği için Faruk Köse'nin de ismini yazdırdıklarını açıklayan sanıklar Mehmet Köse, Hacı Köse, Mehmet Kirik, Hayrullah Canpolat, Remzi Canpolat huzura alındılar.

Sanık Remzi Canpolat, dilekçede, yazılanlardan haberi bulunmadığını, dilekçeyi imzalamadığını belirtti ve dilekçede yazılanlara katılmadığını, 7 Temmuz günkü duruşmada, mahke-

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

Çorum devlet dairelerinde çalışan MHP'li memurların olaylardan önce toptan izine çıktıkları belirlendi

Katliamdan iki gün önce izin aldılar!

● Çorum'un CHP'li Belediye Başkanı, MHP'lilerin tehditleri nedeniyle kenti terketti

● Saldırıya uğrayanlar cinayet ve kundaklama faillerini yakalattırıyor

● Önceki gün Yeniköy yolunda bir kişi daha öldürüldü.

● Göçler devam ediyor, halk işyerlerine ve pazara gidemiyor, hasat yapamıyor.

ÇORUM (ÖZEL)

ÇORUM'da olaylar başlamadan iki gün önce, devlet dairelerindeki MHP'lilerin toptan izin aldıkları öğrenildi.

İzin alan Milli Eğitim memurlarının olaylara katıldıkları saptandı. İzin alanlardan Milli Eğitim Müdürünün makam şoförü Rıfat Esen halen gözaltında ve Almanya'dan izinli olarak dönen Aziz Özkaya'yı öldürüp kayınbiraderi İbrahim Gümüş'ü yaralayanların elebaşılarından olmakla suçlanıyor.

BELEDİYE BAŞKANI ŞEHRİ TERKETTİ

CHP'li Belediye Başkanı Turhan Kılıçoğlu, MHP'liler tarafından tehdit edildiğini belirterek 10 gün izin aldı ve Çorum'dan ayrıldı. Bilindiği gibi, Çorum olayları sırasında Belediye atölyesine saldırılmış ve burada 3 kişi öldürülmüştü.

BİR KİŞİ DAHA ÖLDÜRÜLDÜ

Önceki gün eski Ankara yolunda bir kişi daha öldürüldü. Yeniköy'den Çorum'a gelmek için eski Ankara yolunda araba beklemekte olan bir gence yol-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

YORUM

Çorum'da bugün ne yapmalı?

Hasan Yalçın

25 yurttaş öldürüldü. Onlarcası yaralandı. Yağmalanan, yakılan evlerin ve işyerlerinin sayısı belli değil. Ama bütün bunlar MHP'nin Çorum'da işlediği cinayetin belki de onda biri bile değildir. MHP'nin Çorum'da işlediği en büyük cinayet, şehrin ikiye bölünmesi, insanların yüreklerine yıllarca sökülüp atılamayacak acıların ve intikam duygularının yerleştirilmesidir.

Çorum'un sokakları göç arabalarından geçilmiyor. Her yerde boşalmış, terkedilmiş evler görülüyor. Daha da önemlisi herkes birbirinden, şu veya bu semtte oturan insanlardan sırf oralarda oturduğu için kuşku duyuyor.

Şimdiki sükunet ne kadar sürer? Olaylar nasıl ve ne zaman tekrar başlar? Bu sorulara kimse kesin bir cevap veremez. Hükümetin ve diğer resmi makamların açıklamaları gerçekler karşısında gülünçtür. Çorum'u görmüş bütün gazeteciler bunu

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

İşçiler mal boşaltmaya karşı toplu halde bekliyorlar.

Topkapı Şişe Cam işçileri:

"Patron bizi askerle karşı karşıya getirmek istiyor"

Topkapı Şişe Cam işçileri tertiplere karşı direneceklerini söylüyorlar. (Fotoğraf: Hüseyin GÖÇER)

● "Grevimiz başarıyla gittiği için işveren çeşitli oyunlara başvuruyor"

● İşçiler, Eczacıbaşı'nın serum şişelerini almak için kapıya dayanmasının bir oyun olduğunu belirttiler.

ORAL ÇALIŞLAR

GAZETEMİZE 43 gündür grevde bulunan Topkapı Şişe Cam işçilerinden patronun fabrikadan mal çıkarmak istediğine dair haber geldi. Hüseyin

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Olimpiyatları bekliyorlar

Kabil çevresinde, Paktia eyaletinde Gazne vadisinde, kabileler, direnişçiler, hazırlıklarını sürdürüyor. Hedefleri 10-15 gün sonra başkent Kabil'e girmek.

20 bin direnişçi Kabil'e girmeye hazırlanıyor!

● Avustralya Başbakanı: "Afganistan işgali Nazilerin Ren işgaline benziyor"

● Kremlin, muhaliflere karşı saldırıya geçti.

PEŞAVER /YENİ DEHLİ (AJANSLAR)

AFGANİSTAN'dan gelen görgü tanıkları Sovyet işgaline karşı savaşan direniş güçlerinin yakın bir gelecekte başkent Kabil'e karşı geniş çaplı bir harekata girişeceklerini bildiriyorlar. Başkent Kabil'in çevresinde yaklaşık 20 bin kişilik bir direniş gücünün yavaş yavaş ilerlediğini kaydeden görgü tanıkları, Moskova Olimpiyatlarının başlamasıyla birlikte bölgede son derece şiddetli ve kanlı çatışmaların başlayabileceğini belirtiyorlar.

Afgan direnişçileriyle bir hafta geçiren Fransız "Le Figaro" gazetesinin muhabiri, başkent Kabil'de durumun sakin olduğunu bildirirken, özellikle Gazne bölgesinde olağanüstü bir harekat hazırlıklarının görüldüğünü anlattı. Sovyet birlikleriyle direniş kuvvetleri arasında büyük bir askeri dengesizliğin bulun-

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

CHP'deki genel görüşmenin 2. günü hareketli geçti

Muhalefet Ecevit'i sert eleştirdi

● Topuz: "Yöneticilerin tutumu ile CHP iç savaşa sürükleniyor"

● Baykal ve Günay ise Ecevit'i cepheleşmeye karşı çıktığı için eleştirdiler.

ANKARA (ÖZEL)

CHP'nin son gelişmeler karşısındaki tavrı üzerine açılan genel görüşmenin ikinci gününde parti içi muhalefet, Genel Başkan Bülent Ecevit'i eleştirdi. Süleyman Genç, Deniz Baykal ve Ertuğrul Günay esas olarak Ecevit'in cepheleşme konusundaki görüşlerine karşı çıkarak "demokratik güçler" olarak adlandırdıkları örgüt ve kuruluşlarla işbirliği yapılmasını istediler. 50'den fazla parlamenterin söz aldı-

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Derik ve İstanbul'da 4 kişi öldürüldü

HABER MERKEZİ

MARDİN'in Derik ilçesinde görüş ayrılığı nedeniyle iki grup arasında çıkan çatışmada 3 kişi öldü, iki kişi de ağır yaralandı. Olayda Selahattin Aktaş, Nezih Abak ve Hatip Semen'in öldüğü, yaralı iki kişinin de hastaneye kaldırıldığı bildirildi.

ZEYTİNBURNU'NDA DÜN GECE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Dün gece saat 23.00 sıralarında Zeytinburnu Yeşiltepe Mahallesinde duvarlara sol içerikli yazılar yazan bir gruba, görüşleri ve kimlikleri tespit edilemeyen kişilerce açılan ateş sonucu Sami Öz adlı bir kişi öldü.

İstanbul'un Güngören semtinde Konyalı Restaurant'ın muhasebecisi Bayram Soydan sabahın erken saatlerinde Çiftehavuzlar Mahdıra mevkiinde yürürken çalıntı olduğu belirlenen bir arabadan yaylım ateşi açıldı. Sağ görüşlü olduğu bildirilen Bayram Soydaş ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

Yine Güngören'de önceki gün Kale Kilit Fabrikası İdari sorumlularından Turgut Çelme, Aybars Tekin ile Turgut Deniz'in öldürülme olayında kullanılan silahların daha önce Eyüp, Merter ve Tozkoparan'da meydana gelen

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

BAŞYAZI

Çorum'u Unutursak...

Doğu Perinçek

BAŞBAKAN Demirel, "Siz Çorum'u bırakın Fatsa'ya bakın" der demez, büyük basının projektörleri Çorum'u duman ve ateş içinde bırakarak Fatsa'ya çevrildi.

Fatsa, Türkiye halkının bir sorunu değil midir? Kanımızca böyle bir sorun da vardır. Fatsa'da "halk iktidarı" ve "barış" olduğu türünden iddialar, Yozgat için ileri sürülen benzer iddialar gibi saçmadır. Bu gerçek bir yana, Çorum'u niçin bırakacak mışız? Bu konu üzerinde durmak gerekir.

Bir kentimizi MHP'nin başını çektiği bir tertipten sonra ve yeni tertip ve kışkırtma tehlikesiyle başbaşa bırakacağız! Çorum'u, yollarında sık sık rastlanan göç araba ve kamyonlarıyla birlikte unutacağız. Çorum, varsın ikiye bölünmüş olsun, çok sıkışırsak ortasına bir dikenli tel çekeriz, bu "yeşil hattın" iki yanına

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

İçişleri bakanı: "Fatsa'da herhangi bir şey yoktur"

● Ordu Valisi Fatsa'nın silahlı kuvvetler tarafından kuşatıldığı haberlerini yalanladı.

HABER MERKEZİ

FATSA'da yaptığı incelemelerden sonra dün Bakanlar Kurulu toplantısına girerken gazetecilerle görüşen İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil, "Fatsa'da herhangi bir şey yoktur" dedi.

Ordu Valisi Reşat Akkaya ise Fatsa ilçesinin silahlı kuvvetler tarafından kuşatıldığı yolundaki haberlerin asılsız olduğunu açıkladı. Reşat Akkaya, iki assubayın kaçırıldığına dair basında yer alan haberlerin de doğru olmadığını söyledi.

Soruşturmanın sürdürüldüğünü bildiren Vali Akkaya, güvenlik kuvvetlerinin operasyonlara devam ettiklerini belirterek şöyle konuştu:

"Genelkurmay Başkanımız, Kara ve Hava Kuvvetleri Komutanlarıyla Jandarma Genel Komutanı programlarına dahil olan kentimize de gelmişler ve kendilerine tarafımdan asayiş konusunda bir brifing verilmiştir. Bazı basında Fatsa ile ilgili olarak abartılmış

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

TİKP: "Amasya Cezaevinde MHP'liler toplu firara hazırlanıyor"

ANKARA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Genel Merkezi dün bir açıklama yaparak Amasya Cezaevinde MHP'lilerin toplu firara hazırlandıklarını bildirdi.

TİKP'nin açıklaması şöyle:

"Amasya Cezaevinde yatmakta olan MHP'li hükümlüler tarafından can güvenlikleri ortadan kaldırıldığı için 30 Hazirandan itibaren görev yapamayan 29 gardiyan görevden alınmışlardır. Adalet Bakanının emriyle 7 Temmuz günü görevlerine son verilen gardiyanlar, bir süreden beri MHP'li hükümlüler tarafından tabanca ve bıçak ile tehdit ediliyor ve koğuşlara sokulmuyorlardı. Bazı gardiyanlar ise üç aydan beri koğuşlara giremiyorlardı.

"Bu durum karşısında 29 gardiyan 30 Haziran günü MHP'li e-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Tarihi görüşme

CARTER

HUA GUOFENG

Hua Guofeng ve Carter, Afganistan ve Kamboçya'nın işgalinin stratejik önemi üstünde birleştiler

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ÇİN Halk Cumhuriyeti Başbakanı Hua Guofeng ile ABD Devlet Başkanı Carter perşembe sabahı Tokyo'da ilk kez biraraya gelerek özel bir görüşme yaptılar. Carter, Çin ile ABD arasındaki ilişkilerin sürekli olarak gelişmesinden duyduğu memnunluğu belirttikten sonra Tokyo'dan ayrıldı.

Hua Guofeng ile Carter arasında bir saatten uzun süren görüşmede özellikle Afganistan ve Kamboçya'nın işgali üzerinde duruldu. Toplantıya daha sonra ABD Dışişleri Bakanı Edmund Muskie, Carter'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı Brzezinski ve Çin Dışişleri Bakanı Yardımcısı Han Nian Long da katıldı.

AFGANİSTAN VE KAMBOÇYA'NIN STRATEJİK ÖNEMİ

Görüşmeden sonra bir açıklama yapan Beyaz Saray sözcüsü Carter ve Hua Guofeng'in çeşitli konuları ele aldıklarını ve Afganistan'ın ve Kamboç-

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Aydınlıkta

SİNA ÇILADIR

CHP' deki bunalımın nedeni

FARKINDA olmamanız mümkün değil. CHP şu sıralar hayli derin bir bunalım içinde. CHP Merkez Yönetiminin beyanatlarında gerçi bu ısrarla gizlenmeye çalışılıyor, ama ne demişler görünen köy kılavuz istemez!

Birçokları, CHP'deki bunalımı, Ecevit'in tutarsızlığı ve yetersizliğiyle izah etmek eğilimindedir. Geçenlerde Burhan Felek bile bu doğrultuda bir makale yazdı. Beri yandan Türkeş de durmaksızın Ecevit'e yükleniyor, CHP içindeki "iyi niyetli unsurlar"ı Ecevit'e karşı tavır almaya çağırıyor. AP'nin kalemşörleri de ha keza...

Ecevit'in dört dörtlük bir lider olduğunu söyleyebilmek kuşkusuz zordur. Sayın Ecevit, İsmet Paşa döneminden bu yana zaman zaman "sağlıklı" sayılabilecek çıkışlar yapmasına rağmen, partisini ve hükümeti çekip çevirebilecek bir kafa kapasitesine ve girişim gücüne sahip olmadığını ortaya koymuştur. Bu gerçek Sayın Ecevit iktidardayken daha bir belirginleşmiştir.

Bununla birlikte şu an ülkemizin Parlamentoda temsil edilen en büyük partisinin tüm günahlarını sadece Ecevit'in sırtına yıkmak ne derece doğrudur? Örneğin Sayın Ecevit CHP'nin başından uzaklaştırılsa, CHP pirü pak mı olacaktır?

Politik yaşantı içinde liderlerin rollerini yadsımak doğru olmaz. Tarih elbette tek tek kişilerin, liderlerin, kahramanların, şeflerin eseri değil, kitlelerin eseridir. Ama siyasi partiler ve onların yöneticileri, kitlelerden tecrit edilmeyeceğine göre liderlerin politik yaşantı içinde oynadıkları aktif rolü görmezden gelmek, gerçeğe sırt dönmek anlamına gelir.

Ben kendi adıma CHP'nin esas hastalığının Sayın Ecevit olduğuna inanmıyorum. CHP'nin esas hastalığı Ecevit'i koşullayan, sınıfsal bir temele basıyor ya da CHP'nin hastalığı sınıfsal bir hastalıktır.

CHP'nin yapısal bileşimi dikkate alınacak olursa, karmaşık bir tabloyla karşılaşılır. CHP sınıfsal açıdan, neredeyse yamalı bohçadır. CHP'nin içinde burjuvazinin her kesiminden unsurlar biriktiği gibi, egemen sınıfların her türden temsilcisi de yer almaktadır. Bununla birlikte CHP'de ağır basan sınıfsal eğilim burjuva reformist eğilimdir.

Bizim gibi emperyalizmin sultası altındaki yarı-feodal ülkelerde burjuva reformculuğunun ilerici bir yanının bulunması gerekir ve vardır da. CHP'nin tarihi köklerinde Kuvayı Milliye ruhunun yattığını da düşünecek olursak, ana muhalefet partisinden günümüz Türkiyesinde nispeten ilerici bir fonksiyon beklemek olağan sayılabilir.

Oysa CHP gerek iktidar ve gerekse muhalefet dönemlerinde bu tür bir fonksiyon gösterememiştir. Örneğin faşist MHP'nin zorbalığını göğüsleyememiş, bağımsızlık ruhunu canlandıramamış, kitleleri birleştirememiş, iki süper devletin, özellikle Sovyetler Birliği'nin Türkiye üzerindeki hegemonyacı emellerine yeşil ışık bile yakmıştır.

CHP'nin yanılgısı ya da hastalığı şuradadır: CHP, resmi ideolojisinin veya burjuva reformculuğunun içinde yer alan ilerici öğeyi, Rusya'ya gönül akıtarak bileyebileceğini düşünmektedir. Yahut Rusya'ya yeşil ışık yakmadan burjuva reformculuğunun ilerici öğesine bir fonksiyon kazandırmanın mümkün olmadığını sanmaktadır.

Oysa durum tam tersinedir. Bizim gibi ülkelerde burjuva reformculuğunun ilerici öğesini ön plana çıkartmak, Sovyet sosyal-emperyalizmine tavır almakla mümkündür. Kaldı ki CHP'nin tarihi köklerinde yatan Kuvayı Milliye ruhu da bunu emretmektedir.

Bu noktada analizimizi bir adım daha ileriye götürebiliriz sanırım: CHP sınıfsal yapısına damgasını vuran burjuva reformculuğunu yanlış yorumlamaktadır, burjuva reformculuğunun tam anlamıyla bilincinde değildir, yahut temsil ettiği sınıfların çıkarlarını tam anlamıyla görememektedir.

Açıktır ki bu sorun sadece Ecevit'in değil tüm CHP'nin sorunudur. CHP bu sorunu çözemediği sürece ne düzeni değiştirebilir ve ne de düzenin başarılı bir savunucusu olabilir; başında Ecevit olmuş ya da Baykal farketmez...

düşünce dünyası

BOZUKLUK GÖLGEDE Mİ YOKSA MİNAREDE Mİ?

Nilüfer Tözge
(Kimya Mühendisi)

GEÇTİĞİMİZ günlerde yapılan DİSK Genel Kongresinde olsun, TMMOB 25. Genel Kongresinde olsun delegeler tarafından ısrarla söylenen kelime "Birlik".

Sendikalarda, kitle örgütlerinde, meslek kuruluşlarında, kısaca her kesimde dile getirilen bu istek, aynı zamanda ihtiyaçların zorlaması olsa gerek.

Örneğin TMMOB 25. Genel Kongresinde dağıtılan pek çok bildiri, broşür hep aynı sözle bitiyor: "Yaşasın güç ve eylem birliği."

Demek ortada bölünmüşlük, dağınıklık, güç kaybı var ki hemen her kişi aynı konuyu evire, çevire söylüyor.

Hatta TMMOB Kongresinde "KMO delegeleri" imzalı bir broşür "Bugün TMMOB bir dağınıklık içindedir" diyerek yöneten-yönetilen kutuplaşmasının had safhaya vardığını, artık çalışmalara giderek az sayıda üyenin katıldığını ifade ediyor. Nitekim çalışma raporuna bir göz atarsanız, bu gerçek hemen kendisini ortaya koyuyor. "Geçtiğimiz dönemde miting ve protesto eylemlerinin ortaklaşa düzenlenmesi sağlanamadı"(sayfa 19). "Çalışanlar Kurultayı toplanması için Aralık 1979'da Ankara'ya gelen altı kuruluş yöneticileri ayrılıkları giderme olanağı bulamayıp dağıldılar"(sayfa 17). "On kuruluş bir araya geldi ama anlaşamayıp dağıldılar" (sayfa 16).

Biz birlik isteğini yürekten paylaşıyoruz, ancak örgütlerin yalnız kaldığını, kitlesinden koptuğunu söyleyen delegelere TÖS(Türkiye Öğretmenler Sendikası) Başkanı Fakir Baykurt'un bir sözünü anımsatmak istiyoruz.

Eğri gölgeyi düzeltmek

Baykurt 4-8 Eylül 1968'de toplanan Devrimci Eğitim Şurasında şunları söylemiş: "Yerdeki minare gölgesine bakarak, eğri gölgeyi düzeltmek isteyen saf insanlar vardır. Bozukluk gölgede değil, minarenin kendisindedir."

Biz de gölge yerine gerçeğe bakarsak, birlik isteyen herkese şunu söyleriz: Birleşmek mi istiyorsunuz; bölücülüğün kaynağını saptayın.

Devrimci Mühendis Grubu sayfalar dolusu, birleşmek isteyen tutumunu açıklamış ama neye yarar? "Sistemleşmiş revizyonist TKP, TİP, TİKP ile birlik olmaz" diyerek kime karşı birleşeceksin? Bugün TMMOB'yi parçalayan, un ufak eden hangi siyasettir? Bu soruya da kendileri cevap veriyorlar gerçi, "TMMOB yıllardır eğer bir iş yapmışsa Birlik-Dayanışma ve eklentilerine karşı, onlara rağmen yapmıştır" diyerek.

Biraz geçmişe dönelim. 1970'lerde arkasında binleri yürüten TÖS, Teksen gibi kitle örgütlerinin yöneticilerinin anlayışlarına kulak verirsek bugünkü dağınıklığın nedenini de buluruz.

Örneğin 71'de kapanan TÖS'ün boşluğunu doldurmak için kurulan Töb-Der'in 1974'deki hedefi ne? 'Düşünce ve düşünceyi ifadede tam bir özgürlük'(1).

Başka maddeleri hiç sıralamadan burada biraz düşünelim. Günümüzde Töb-Der'de ya da diğer kitle örgütlerinde düşüncesini, kafası kırılmadan ifade edebilen insan kaldı mı?

Kim bu kafa kırıcıları? Adını koyup mücadele etmek gerekmez mi? Örgüt bölücüleri, zorbalar var ki ah vah ediliyor. 1970'lerde neden TÖS, Teksen gibi kuruluşlar düşünceyi ifade özgürlüğünü hedef olarak önlerine koymuşlar? Bugün bunu çiğneyenler kimler? İşte birliği onlara karşı sağlamak gerek.

TMMOB yeni dönem başkanı seçilen Sayın Yavuz Önen "Ben siyasi olarak kendimi tanıtırsam, evde kalmış bir insanım" demiş. Evde kalmak bir şey değil de demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinde sınıfta kalmak, hatta belge almak var hesapta, hem de TMMOB olarak, işte o kötü.

TEKSEN' in birlik anlayışı

1970'lerde teknik personel direnişini örgütleyen Teksen şunu ifade ediyor: "Bütün örgütümüze hakim olan kitleyi kaybetmemek için yanlış da olsa bazı görüşleri savunmanın gerekli olduğu düşüncesi yanlıştır.

"İlkelere dayanmayan birleşmeler yoktur, ergeç yıkılır." İşte bu anlayış teknik elemanları Teksen'in çatısı altında topladı.

Kulakları çınlasın Fakir Baykurt "Kıyımlar kişi değil, sınıf sorunudur" demiş. Ah Hocam yakın zamanda Töb-Der'in yöneticileri bizzat kıyım listeleri hazırladılar, hem de sizin mirasçınız olduklarını söyleye, söyleye...

1974'lerden beri kitle örgütlerinde yaşanan gerçek şu: Bahçenizde ayrık otları nasıl ekmediğiniz halde bitiyorsa, bölücülüğün anası revizyonizm de kitle örgütlerinde bitiveriyor. Siz iyi bir bahçıvan olup ayıklamadıkça, ekin ekecek yer kalmayacak bu gidişle

Politik taassup

"Devrimci Mühendisler" broşürlerinde 19 Eylül teknik eleman direnişinden sonra dağınıklığın başladığını söyleyerek bu eylemin başarısını "ekonomik" sebeplere bağlıyorlar. Bu gruba göre 24 Aralık direnişi "siyasi" olduğundan başarısızmış.

Hayır yanılıyornusuz. Kitle örgütleri sadece ekonomik taleplerde değil siyasi taleplerde de kitleleri sürükleyebilirler. Yeter ki kitle çizgisi izlesinler. Geçmişte TÖS de acaba salt ekonomik mücadele mi verdi?

Kitle çizgisi nedir?

Birliği sağlamış, halkla ve üyeleriyle sımsıkı birleşme örneği vermiş Teksen ne diyor bakın: "Mutlaka alkışlanan konuşmalar yapmak, takdir edilmek için kitlelerin içinde yaygın fakat yanlış görüşlere sırt dayamak kitle yöneticiliği ile bağdaşamaz."

Kitle çizgisi, TDGF Kurultayında bir delegenin en doğru biçimde ifade ettiği gibi, "Kitlenin bilinç seviyesinin bir kol ilerisinde olmaktır".

Kalinin "Devrimci Ahlak" adlı eserinde şunları söylüyor: "Kitlelere onların bazen geri kalmış unsurlarının yönlendirilmesiyle gittikleri yere gitmek Menşevik davranış çizgisidir. Bizim Bolşevik davranış çizgimiz, kitleleri yönlendirmektir, onlara koruyuculuk etmek değil."

Kısaca himaye eden değil, yönlendiren unsurlar olmalıyız. Bir hareketin kitle çizgisinde olup olmadığını o hareketin kaç kişi tarafından yapıldığı ya da hangi biçimde yapıldığı tayin etmez. Her türlü eylem biçiminin kitle çizgisinde olup olmadığını tayin eden ölçü, o hareketin kitlelerin uyanışına, milli birlik politikasına hizmet edip etmediğidir. Kitleleri bizden uzaklaştıran eylemler kitle çizgisine aykırıdır.

İşte tüm hesapları bu ölçüye vurarak sınayın. Birleşmek için kitle çizgisi izleyin ve bir avuçluk güruha karşı mücadeleyi hedefleyin. İnanın ki siyasi ve ideolojik olarak revizyonizmle aranıza çok kalın bir çizgi çekerseniz kitlelerle aranızdaki kalın çizgi kaybolacaktır. Kitlesiz örgütler yöneticisi değil, kitle örgütü yöneticisi olmak istiyorsanız bunu yapmak zorundasınız.

KAYNAK:
(1) İlke sayı 4, sayfa 115

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Üçdam Nahiyesinin köylerinde Osmanlı zulmü ve sömürüsü devam etmektedir

Bu bölgeye hükmeden ağalar, taa Osmanlılar devrinde kırbaç zoruyla elde ettikleri toprakların bir kesimini hâlâ elinde tutuyorlar. Osmanlılar döneminde yürüttükleri saltanatı bugünde, hükmettikleri yerlerde sürdürüyorlar. Köylüler o zaman da icar ödüyorlardı, şimdi de ödüyorlar. Ağalar yöreye geldiklerinde (her sene ödedikleri icar dışında) istediklerini alıyorlar. Ağalar bugün hâlâ yüzbinlerce dönümlük bir alanı kaplayan bir bölgeye hükmediyorlar ve istediklerini yapıyorlar. Sözün kısası iktidar onlardır. Topraklar üzerinde köylüler söz sahibi değiller. İşledikleri ve alınteri döktükleri topraklar üzerinde söz sahibi olmamalarından bugünkü düzen partileri sorumludur. Hangi parti iktidara geliyorsa, ağaların teline dokunmak bir yana onları savunuyor.

Yöreye hükmeden ağalar üstelik senelerdir düzeni değiştireceğiz diye bağırıp çağıran CHP'lidirler. CHP Erzincan Milletvekili Lütfü Şahin, buralara hükmeden ağalardan bir tanesidir. Belirtmeden geçmek mümkün değildir, bir diğeri ise 1979 ara seçimlerinde CHP Erzincan senatör adayı Avni Aksu'dur. Avni Aksu'nun bu niteliğe sahip olması ona senatörlüğü kaybettirdi.

Bölge, yeraltı serveti bakımından oldukça zengindir. Hem geniş otlaklıklarla kaplıdır. Bu bakımdan her sene bazı yöreleri köylüler tarafından, bazı yöreleri de ağalar tarafından göçmenlere satılmaktadır. Hem de geniş krom maden yatakları bulunmaktadır. Şu anda bu maden iki yerden işletilmektedir. Ocağın biri Şampaşa Karaderbent köyü sınırları içinde Osman Güler tarafından işletilmektedir. Osman Güler kendisi Erzincanlıdır. Bir diğeri ise, Pergini (Kırkmeşe) köyü sınırları dahilindedir. Ve Avni Aksu'nun kardeşi Ahmet Aksu tarafından işletilmektedir. Bu zenginlikler köylünün öz malıdır, oysa ne köylüler ne de devlet bu zengin gelir kaynaklarından en ufak bir fayda görmüyor. Tam tersine, alın-teri göznuru döktükleri bu topraklardan zorla kovuluyorlar. Örneğin: Karagöl köyü ağaların baskısı ve toprakları göçmenlere satmaları sonucu köylüler göçe zorlanmıştır. Köylüler de göç etmişlerdir.

Ağalar, kendilerine karşı direnen köylüleri caydırmak ve yıldırmak için köylülerin otlarını yakıyorlar. Aşiretçiliği körüklüyorlar, böylece köylülerin birlik içinde ve örgütlü olarak kendilerine karşı mücadele etmelerini engelliyorlar.

CHP, TOPRAK MESELESİNİ ÇÖZEBİLİR Mİ?

Düzeni değiştireceğim diyerek ortaya çıkan CHP, gerçekten düzeni değiştirebilir mi? Bir kere CHP'nin kendisi bu düzenden sorumludur. Neden sorumludur? Düzeni değiştirmek, Türkiye'de toprak meselesini çözmekten, ortaçağ karanlığını yıkarak emperyalizmi ve sosyal-emperyalizmi tasfiye edecek olan Milli Demokratik Devrimi gerçekleştirmekten geçer. Oysa bunu yapabilmek için CHP'nin kendisini oluşturan toprak ağalarının ağalığına son vermesi gerekmektedir.

CHP kendisini ayakta tutan ağalığa son verebilir mi? Bu mümkün değildir. Çünkü gördük denedik. "Toprak işleyenindir" ilkesi CHP için sadece laftan ibarettir.

Oraya giden Lütfü Şahinler ve gitmeye çalışan Avni Aksular zorla el koydukları toprakları köylülerin tapularına geçirecekler mi?.. Hayır, geçirmediler ve geçirmezler. Hatta Apocu denen cinayet örgütlerini CHP'li ağalar, köylülere karşı vurucu tim olarak beslediler kullandılar. Bu niteliğe sahip olan bir partinin ben düzeni değiştireceğim iddiası çok gülünçtür.

Ülkemizde, ağalık ortaçağ karanlığı olan Osmanlılardan kalmıştır. Şimdiye kadar toprakağalığının üzerine gidilmemesi Türkiye'nin bu hale gelmesine neden olmaktadır. Türkiye köylüsünün ve halkının huzura ve refaha kavuşması toprakağalığının kökünün kazınmasından geçmektedir.

Üçdam nahiyesinin köylerinde ağalık yapanların dedeleri Abdülhamit gibi zalimlerden ve Kurtuluş Savaşında Türkiye halkının kovup İngilizlere sığınan Vahdettin gibi vatan hainlerinden Miri-miran yani beyler beyi rütbesini almıştır. Abdülhamit Soğşen Ağaya (beyler beyi), Tunceli'nin Pülümür, Bingöl'ün Kığı, Erzurum'un Çat, Erzincan'ın Çayırlı ve Tercan'da vergi toplama ve hükümdarlığını veriyor. O günden sonra Soğşen Ağa 365 köye sahip oluyor. Şimdi geçerli olarak piyasaya çıkardığı tapular 1870 tarihine aittir. İşte CHP böyle bir partidir. Bugünkü düzenden sorumludur. Düzenin böyle gitmesinden yanadır. Köylülerin toprağa kavuşmasından yana değildir.

Çözüm ise, Tapu Kadastronun derhal bölgeye girmesi ve gerekenin yapılmasıdır. Fakat bu toprakağalığının kökünü kazımaz ve ortadan kaldırmaz. Ancak nispi bir çözüm getirir.

İmam CANPOLAT

Komandolar Kayseri' de İncesu Gençlik Kulübü oyuncularına saldırdılar

Komandolar 28.6.1980 tarihinde futbol maçından çıkan İncesi Gençlik Kulübünün bindiği Belediye otobüsüne saldırdılar.

Stadın kapılarını kapatıp otobüse taş ve sopalarla saldıran 30-40 kişilik komando grubu özellikle TİKP İncesu İlçe Başkanını hedef alarak linç etmek istediler.

Ancak otobüsteki oyuncular TİKP İncesu İlçe Başkanı Murat Aksoy'u saldırganlara teslim etmediler. Bunun üzerine sağcı, solcu ayırımı yapmaksızın oyunculara saldırmaya başladılar, ancak orada bulunanlardan haketttikleri cevabı aldılar. Bu arada silahlarına davranan saldırganlar polisin olay yerine gelmesiyle dağıldılar.

Incesu'da varlık gösteremeyip halkı parçalayamayan faşistler Kayseri'deki komandolara hedef göstererek ilerici ve demokrat kişileri sindirmeye çalışıyorlar. Olay ilçede büyük tepki ile karşılandı. Halk saldırganların yakalanıp cezalandırılmasını istiyor.

O.K

TCDD Mersin Limanının devletin menfaatine çalışmasını istiyoruz

Mersin limanında bir süredir memur olarak çalışmaktayım? Mersin limanında devletin menfaatine değilde kişilerin menfaatine iş yapılıyor. Başta liman müdürü olmak üzere liman ambar konteyner şefi kendi emelleri doğrultusunda çalışma uyguluyorlar. Örneğin acenta ve mal sahipleri posta talep etmeden iş yaptırıyorlar. Liman ambar ve konteyner şefi posta talebi olmadan posta kurup kendi himayesindeki işçileri ve memurları devletin menfaatine değil de kendi menfaatlerine çalıştırıyorlar. Tatil günü yapılan yüklenen ve boşalan sahadaki konteyner ve buna benzer eşyaları çalışma gününe kayıt ettiriliyor. konteyner sahalarında vardiyasız olarak nasıl giriş ve çıkış yapıldığı bilinmeyen konteynerler ardiyesiz olarak geri gidiyor. Bunlardan liman müdürü ve Konteyner. şefinin haberi olduğu halde herhangi bir kanuni işlem yapılmıyor. Yapılmadığı gibi yapılan yolsuzluklara engel olmaya çalışan memurları liman müdürü engelliyor. Mal sahiplerinin özel arabasıyla gelip görevli memura "senden memur olamaz", "seni süründürürüm", "yaptığın evrakları yırtar atar, seni de tokatlarım "bir daha böyle bir şeye engel olmaya kalkarsan", "seni buradan sürerim" diyerek bizi acenta ve mal sahipleri yanında küçük düşürücü ve tahrik edici sözler söylüyor. Dolayısıyla biz de devletin menfatine olan işleri yapamıyoruz.

İkinci bir husus, memur değil de işçi olarak çalışan arkadaşlar postaların yanına görevli memur olarak veriliyor. Gemilerden gelen eşyaları imza yetkisi bile olmayan kişiler puantaj yapıp, teslim alıyorlar. Bu puantajlar da neyin gelip neyin gittiğinden haberi bile olmayan memur arkadaşlara imzalatılıyor. Liman müdürü, liman ambar ve konteyner şefi devletten aldığı maaş haricinde zarf usulüyle mal sahipleri ve acentalardan ikinci bir maaş alıyor. Bu gibi kişilerin devletin değil de acenta ve mal sahipleri ve dolayısıyla kendi menfaatleri doğrultusunda devletin işçisini ve memurunu makinelerini üretim araçlarını çalıştırıyorlar. TCDD Mersin Limanının devletin menfaatine çalışmasının ülke ekonomisine büyük katkısı olacağından yöneticilerin bu konularla ilgilenmesini istiyoruz.

Mersin Limanında çalışan bir memur

HALK SAĞLIĞI

Dr. Nadir Paksoy

Yassı solucanların baş ve boyun kısmının görünümü

İnsana pis ellerle ağızdan alınan yumurtalarıyla bulaşan yuvarlak solucanın resmi

Bağırsak solucanları

BAĞIRSAKLARIMIZDA, aldığımız gıdalarla beslenerek yaşayan ve sağlığa zararlı olan asalak canlılara bağırsak solucanları adını veriyoruz.

İster kent ister kırsal bölgeler olsun genellikle çevre sağlığı koşullarının yetersiz olduğu bölgelerin sorunudur. Belli başlı iki ana türde görülür. a)Yassı solucanlar b)Yuvarlak solucanlar

YASSI SOLUCANLAR: Halk arasında abdestbozan adıyla anılan yassı halkalar biçiminde olanı en yaygınıdır. Erişkin solucan insan bağırsağında yaşar. Yumurtaları büyük abdest ile dışarı atılır. Bu yumurtalara bulaşan ot, saman vs.leri yiyen sığır, manda gibi hayvanların vücuduna geçerek, gider etlerine yerleşir. İşte bu hayvanların eti ya az pişmiş ya da çiğ olarak yenecek olursa solucanların yumurtaları bu defa bizlere bulaşır ve bağırsağımıza yerleşerek solucan haline dönüşür. Halsizlik, karın ağrısı, bulantı, zayıflık gibi şikayetlere yol açar. Tedavisinde Yomesan adlı bir ilaç kullanılırsa da hekime danışmadan almamak daha doğru olur. Yassı solucanların sığır eti dışında bir de domuz eti ile bulaşan türü vardır ki bu bizim toplumumuz için sorun teşkil etmediğinden değinmiyoruz.

Yassı solucanların en önemlilerinden biri de köpeklerin dışkısı (büyük abdest), burun salgısı yoluyla insana geçen cinsidir. Karaciğere yerleşerek kist oluşturur. Hayati önem taşıyan ve tedavisi ameliyatla olan bir hastalıktır. Köpeklerle bulaştığı için sahipsiz köpeklerin yok edilmesi gerekir. Evlerinde köpek besleyenlerin sık sık hayvanlarını veterinere kontrol ettirerek solucanı olup olmadığına dikkat etmelidirler. Çocukların köpeklere yaklaşması, öpmesi, oynaması bu açıdan doğru değildir.

YUVARLAK SOLUCANLAR: İnsanda görülen en sık solucanlardandır. Boyu bir karış kadardır. Bağırsakta yaşar, olgun solucanların yumurtaları büyük abdestle dışarı atılır. Toprakta, suda bitkilere bulaşır. Solucan yumurtaları ile bulaşmış toprak, gübre, sebze, meyve vs.den ağız yoluyla tekrar insana geçer ve bağırsakta solucan haline dönüşür.

Tuvaletlerin sağlığa uygun olmaması, lağım sularının dışarıdan akması, lağım sularıyla bağ, bahçe sulanması, açık araziye abdest etme bu hastalığın yayılmasını kolaylaştırır. Bu kaynaklardan herhangi birinde el, ağız, barsak yolunu izleyerek insana bulaşır. Zayıflık, halsizlik, karın ağrısı, ishal, burun kaşıntısı, görme bozukluğu, tembellik gibi şikayetlere yol açar. Tedavide Combantrin, Ketrax gibi ilaçlar kullanılırsa da bunların miktarını hekim tayin eder.

GENEL ÖNLEMLER

Her iki tür için alınacak önlemler genellikle birbirine benzer. Sığır etiyle bulaşan yassı solucanlardan korunmak için bir kere etleri iyi pişirmeden yememeli. Kaçak ve şüpheli etlerden kaçınmalıdır. Bir de bağırsağında solucan olan kişiler çevreye hastalık saçan kaynak olduğundan hemen tedavi edilmelidir.

Yuvarlak solucanların yumurtaları pis sular, dışkı, toprak yoluyla insana bulaştığını söylemiştik. Bu nedenle tuvalet sonrası temizliğe dikkat etmek, çiğ yenen sebze ve meyveleri iyice yıkamak, insan dışkısını gübre olarak kullanmamak bu konuda alınacak genel önlemler olarak sıralanabilir.

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cagaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 834

Üçlü özerklik görüşmeleri pazar günü başlıyor

Sedat, Begin'i ve Carter'i eleştirdi

● "Sovyetler Birliği Ortadoğu ve Afrika'ya sızmaya çalışıyor."

● Lord Carrington İsrail'in "fetihçi siyasetini" kınadı.

KAHİRE (AJANSLAR)

MISIR Devlet Başkanı Enver Sedat, İsrail Başbakanı Menahem Begin'i "Özerklik görüşmelerinde olumlu bir tutum almamakla" eleştirdi. Kahire'de Japon gazetecilere bir demeç veren Sedat, "Her şeye rağmen özerklik görüşmelerinin başarılı sonuçlanacağına inanıyorum" dedi. Filistin Kurtuluş Örgütünün "şimdilik" özerklik görüşmelerine katılmasını uygun bulmadığını belirten Sedat, ABD ile ilgili görüşlerini de şöyle açıkladı:

CARTER'IN TUTUMU

"Ben Carter'ı Vietnam psikozundan kurtarmaya çalışıyorum. Çünkü Sovyetler Birliği bu zaafı da kullanarak Ortadoğu'ya ve Afrika'ya sızmaya çalışıyor. Mısır, Körfez ülkelerinin savunulması için ABD'ye elinden gelen kolaylığı göstermeye hazırdır."

ABD Başkanı Carter'ı Kremlin ve Afganistan olayları konusunda eleştiren Sedat, Mısır'ın bölgedeki tüm ülkelere yardıma hazır olduğunu bildirdi.

Öte yandan, İsrail Radyosunun bildirdiğine göre, Kahire yönetimi Amerikan patenti ile bazı avcı-bombardıman uçakları yapımına başladı. Bu arada Mısır'ın ABD'den satın aldığı bir jet filosu dün Kahire'ye geldi.

ÖZERKLİK GÖRÜŞMELERİ

Mısır Dışişleri Bakanı Kemal Hassan Ali'nin yaptığı açıklamaya göre ABD-Mısır ve İsrail arasında sürdürülen Filistin özerkliği görüşmeleri pazar günü Kahire'de yeniden başlayacak. Bu görüşmelerde, işgal altındaki Filistin topraklarında kurulması tasarlanan Özerklik Konseyinin hukuki yetkileri tartışılacak.

İNGİLTERE'NİN ELEŞTİRİSİ

Önceki gün Lordlar Kamarasında bir konuşma yapan İngiltere Dışişleri Bakanı Lord Carrington, "İsrail fetihçi siyasetinde ısrar ettikçe, İngiltere bu ülkeye karşı olan sorumluluklarını yerine getirmeyecektir" dedi. Carrington konuşmasında, Filistinlilere özerklik hakkı tanıyan Venedik Zirvesi kararlarından da sözetti.

MUGABE — NKOMO

Zimbabve' de Nkomo taraftarları kargaşalığı artırıyor

SALİSBURY

NİSAN ayında bağımsızlığını kazanan Zimbabve'de Nkomo'nun Başkanı olduğu ZAPU örgütü militanları kargaşalığı daha da artırmaya başladılar.

Şubat ayında yapılan seçimlerde Robert Mugabe'nin büyük bir zafer kazanmasından sonra Nkomo yanlıları anlaşmazlık çıkarmaya koyuldular. Bu anlaşmazlıklar ülkede iç savaş korkusu uyandırmaya başladı.

Son olarak, Nkomo yanlısı 70 kadar kadın Mugabe hükümetinin Maliye Bakanı Enos Nkala aleyhine gösteri yaptılar. Çıkan karışıklıkta bazı kişiler yaralandı.

Komandoların MİSK'ten istifa eden bir işçiyi öldürdükleri belirlendi

MİSK Eskişehir Bölge Temsilcisi cinayet suçundan tutuklandı

● MİSK binasında yapılan aramada katillerin cinayet sırasında giydiği elbiseler ele geçirildi

ESKİŞEHİR (ÖZEL)

ESKİŞEHİR'de MİSK'ten istifa ettikten bir süre sonra öldürülen işçinin katilleri belirlendi, cinayetin MHP yanlısı sendika olan MİSK'te planlandığı ortaya çıkarıldı. MİSK Eskişehir Bölge Temsilcisi Tevfik Özden ile işyeri temsilcisi İdris Aygörmez tutuklandılar.

Eskişehir Emniyet Müdürlüğü olayla ilgili olarak şu açıklamada bulundu:

"28 Haziran 1980 günü, saat 23.45 sıralarında Eskişehir Eston Demir Döküm Fabrikasında işten çıktıktan sonra evlerine gitmekte olan ve bir ay kadar önce MİSK'den istifa ederek ayrılan işçilerden bir gruba Akarbaşı civarında tabancayla ateş edilmiştir. Olayda Osman Demir ölmüş, arkadaşı İbrahim Aygül ile Nuri Köseoğlu yaralanmıştı. Olayla ilgili yapılan araştırma sırasında MİSK Bölge Temsilciliğinde bir adet tabanca ile saldırganların olay sırasında giydiği elbiseler bulunmuş olup, gözaltına alınanlardan MİSK Bölge Temsilcisi Tevfik Özden ile işyeri temsilcisi İdris Aygörmez tutuklanmışlardır."

Emniyet Müdürlüğünün açıklamasında ayrıca şöyle deniyor:

"17 Mayıs günü saat 12.00 sıralarında Yeşiltepe Mahallesinde İbrahim Girgin adlı bir şahıs silahlı saldırıya uğramış, yapılan soruşturmalardan katilin Ramazan Taş olduğu anlaşılmıştır. Ancak adı geçen şahıs yakalanamamıştır. 30 Haziran 1980 günü Otogarda bildiri dağıtan Muharrem Erduğrul'un üzerinde yakalanan tabanca Emniyet Genel Müdürlüğüne gönderilmiş ve yapılan balistik muayenesi sonunda bu tabancanın İbrahim Girgin'in öldürülmesinde kullanıldığı tespit edilmiştir. Bunun üzerine yapılan sıkı araştırmalar sonunda Ramazan Taş 2 Temmuz günü yakalanmış ve suçunu itiraf ettiğinden tutuklanmıştır."

Bu arada açıklamada polislerle silahlı çatışmaya giren ve Dev-Genç'ti olduğu ifade edilen iki kişiden birinin yakalandığı, arkadaşının arandığı belirtiliyor.

Hükümetin taban fiyatı politikasını eleştiren Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Doğan:

"Fındık taban fiyatı en az 134 lira olmalıydı"

● 1980-81 rekoltesi pamuk, kuru incir ve kuru üzüm taban fiyatları sırasıyla 61 lira, 60 lira ve 80 lira olması gerekir"

ANKARA (ÖZEL)

ZİRAAT Mühendisleri Odası Başkanı Sami Doğan basın toplantısı düzenleyerek, fındığın kalite özelliklerine göre ayrı tabanfiyatı uygulanması gerektiğini belirtti. Ayrıca aracı tüccarların, Giresun kalitesi fındığa daha yüksek fiyat vererek ayırdıklarını, böylece bu fındığın iç piyasada pazarlanarak fahiş kârlar elde edildiğini ve olayın tekelleştirildiğini savundu.

Doğan, son açıklanan fındık taban fiyatları konusunda hükümeti eleştirerek, fındık taban fiyatının en az 134 lira olması gerektiğini söyledi. Hükümetin fındık için verdiği ve Türkiye Ziraat Odaları Birliğince önerilen 110 lira taban fiyatının yoksul fındık üreticilerini aracı tüccarlara teslim ederek, aracı tüccarların büyük vurgunlar vurmasını sağladığını söyledi.

1980-81 rekoltesi pamuk, kuru incir ve kuru üzüm taban fiyatlarının da 61 lira, 60 lira ve 80 lira olması gerektiğini söyleyen Doğan, daha önceleri üretilen fındığın yüzde 70'ini alan Fiskobirlik'in 1979 yılından bu yana ancak üretilen fındığın yüzde 41'ini alabildiğini, bunun ise özel sektörün piyasaya etkin olarak girmesi sonucu oluştuğunu söyledi.

Doğan, Çorum olaylarına da değinerek, Çorum ve yöresinde hububat üreticisi köylünün ölüm, açlık ve sefaletle karşı

(Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Bir Anayasa taslağı da Şili' de açıklandı

Pinochet' e göre Şili demokrasiye geçmeye henüz hazır değilmiş!

SANTİAGO (AJANSLAR)

ŞİLİ'de askeri yönetim lideri General Augusto Pinochet "Şili'nin henüz demokratik hayata geçmeye hazır olmadığını" ileri sürdü. 9 Eylül 1973 günü kanlı bir darbe ile işbaşına geldikten sonra 1924 Anayasasını ilga ettiğini açıklayan Pinochet, önceki gün yaptığı basın toplantısında yeni Anayasa taslağını açıkladı. Askeri yönetim liderinin yaptığı açıklamaya göre, halkın genel durumu ve özellikle "komünizm tehlikesinin varlığı" nedeniyle, ülke henüz demokratik bir yaşama geçmeye hazır değil. Yapılan açıklamada genel seçimlerin ancak 5 yıl sonra yapılabileceği ileri sürüldü.

Yeni Anayasa taslağında "komünizm" yasak maddesiyle yasaklanırken 6 yılda bir Başkanlık seçimlerinin yapılması öngörülüyor. 18 yaşından büyük Şilili vatandaşların oy kullanabileceği ilk seçimlerde, General Augusto Pinochet'in de bir defaya mahsus olmak üzere aday gösterilebileceği açıklandı.

Şili'deki askeri diktatörlük yanlıları yeni Anayasa önerisini "demokratik" olarak nitelerken uluslararası kamuoyu açıklamaları tepki ile karşıladı.

İstanbul Ta'ip Odasının toplantı salonuna, faşistlerce katledilen Dr. Sevinç Özgüner'in adı verilmesi nedeniyle düzenlenen törende konuşan Tabipler Birliği Genel Başkanı Erdal Atabek, "Sevinç Özgüner sade yaşamıyla ve çalışmasıyla bize devrimci örnek oldu" dedi. (Yukarda). Toplantıya katılan doktor arkadaşları Özgüner ile ilgili anılarını anlattılar. (Yanda) (Fotoğraf: Erkan ILDIZ)

MHP' li caniler tarafından 23 Mayıs gecesi evinde katledilmişti

İstanbul Tabipler Odası toplantı salonuna Dr.Sevinç Özgüner'in adı verildi

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Tabip Odası toplantı salonuna, MHP'li caniler tarafından 23 Mayıs gecesi evinde katledilen Dr. Sevinç Özgüner'in adı verildi. Salona "Sevinç Özgüner Toplantı Salonu" adı verilmesi nedeniyle 9 Haziran günü düzenlenen törende konuşan Tabipler Birliği Genel Başkanı Erdal Atabek, "O hayatı boyunca inançlarına sadık kaldı ve mücadelesini verdi" dedi.

Atabek, konuşmasında, Dr Sevinç Özgüner'in çeşitli özellikleri üzerinde durarak, "Sevinç Abla, her şeyi bütünlüğü ve geleceği ile düşünür, günlük etkilenmelerin üzerine çıkmayı başarırdı." dedi.

Tabipler Birliği Genel Sekreteri Gencay Gürsoy da konuşmasında, Sevinç Özgüner'in mücadelelerle dolu hayatını anlattı. Arkadaşı Sevim Belli ise, Özgüner'in insancıl kişiliği üzerinde durarak, "Kitap okumuş olmak, teorik bakımdan yeterli, fiziki ve moral yönünden güçlü olmak devrimci olmaya yetmez. En önemlisi insan sevgisidir. İşte Sevinç Özgüner'in en büyük özelliklerinden biri de güçlü bir insan sevgisine sahip olmasıydı" dedi.

Patriot Hayati adıyla tanınan arkadaşı da kısa bir konuşma yaparak, Özgüner'in daha 18 yaşında bir tıp öğrencisi iken, öğrenci mücadelesine aktif olarak katıldığını, Nazım Hikmet'in serbest bırakılması için yürütülen kampanyada yer aldığını, 1951 tevkifatı ve sonrası mücadelelerini anlattı.

Sevinç Özgüner'in bir fotoğrafı ve anısına bir plaket toplantı salonuna asıldı.

Yol-İş Başkanlar Kurulu grev kararı için toplanıyor

● Beykoz Deri Kundura'da grev kararı alındı.

İŞÇİ SERVİSİ

TÜRK-İş'in en büyük federasyonlarından birisi olan Yol-İş Federasyonuna bağlı sendikaların İcra Kurulları yarın Ankara'da toplanıyor. Başkanlar Kurulunun toplantısı iki gün sürecek.

Yol-İş'e bağlı 23 sendikanın başkan ve İcra Kurullarının katıldığı toplantıda, Yol-İş'in, Karayolları YSE ve diğer işyerlerinde 120 bin kadar işçi adına yürüttüğü sözleşme görüşmelerinde ortaya çıkan uyuşmazlığın ele alınacağı ve grev konusunda karar verileceği belirtiliyor.

Yol-İş'in greve gitmesi halinde Türk-İş'e bağlı diğer sendikaların da grev yönünde harekete geçebilecekleri kaydediliyor.

YSE'DE PARTİZANLIK SÜRÜYOR

Öte yandan Başbakan Süleyman Demirel'in vaatlerine rağmen YSE'de partizanlığın bütün hızıyla sürdüğü bildiriliyor.

Son olarak Adana YSE-İş Sendikası Başkanı ve üç arkadaşlarının iş akitlerinin, YSE Bölge

(Devamı S. 6 Sü. 5'te)

Gazi Eğitim Müdürlüğüne bu kez de Halil İbrahim Yaprak atandı

ANKARA (ÖZEL)

GAZİ Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne bu kez de Halil İbrahim Yaprak atandı. Görevine başlayan Halil İbrahim Yaprak'ın daha önce de Buca Eğitim Enstitüsü Müdürü olduğu öğrenildi.

Gazi Eğitim Enstitüsünde müdür sorunu bir süredir devam ediyordu. Milli Eğitim Bakanlığı komandoların isteği sonucunda ilerici niteliği ile bilinen 10 öğretmen ve müdür yardımcısını görevden almış, daha sonra da müdür Aydın İpek görevinden alınmıştı.

Okul müdürlüğü görevini başmuavin Niyazi Altun yürütürken, yine faşistlerin isteği sonucu Mustafa Özcan okula müdür tayin edilmiş, Özcan okula silahlı komandolarla gelerek kendini "Ülkü-Bir Sekreteri" olduğunu söylemişti. Sıkıyönetim Komutanlığı Mustafa Özcan'ın müdürlüğünü kabul etmemesi sonucu görevinden alınmıştı.

Görevinden alınan ancak henüz kararı tebellüğ etmeyen 10 müdür yardımcısı ve öğretmenin bugünlerde tayin edildikleri yere gönderilmeleri bekleniyor.

Çatışmalar azaldı ama...

Lübnan'da taraflar anlaşmaya varamadı

LÜBNAN'DA NE OLUYOR?

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İÇ savaşa kadar Beyrut "Ortadoğunun Monte Carlo'su" diye bilinirdi. Eylence ve turizm merkezi olduğu kadar açık kent olduğu için de bölgenin en önemli ticaret merkeziydi Beyrut.

Lübnan, Lübnan olmadan evvel 1920 yılına kadar Osmanlı İmparatorluğunun bir eyaletiydi. Sonra Fransızların mandası altına girdi. 1946'da Fransızlar Lübnan'dan ayrıldıklarında, bütün emperyalistler gibi arkalarında "Milliyetler ve mezhepler mozayiyi" ve binbir sorunlu bir toprak parçası bıraktılar.

(Devamı sa. 6 sü. 4'de)

BEYRUT

LÜBNAN'ın başkenti Beyrut'ta iki sağcı silahlı örgüt arasındaki çatışmalar belirli ölçüde durulurken, Falanjist Parti lideri Pierre Gemayel, bütün Hıristiyanların 40 bin kişilik bir örgüt çatısında birleştirilmesini istedi. Kendilerinin esas olarak siyasal çözümden yana olduklarını ileri süren Gemayel, "Ancak sonuç çıkmazsa askeri çözümle sonuca ulaşabiliriz" dedi.

Falanjist Parti (Kataeb) yöneticileri ile Ulusal Liberal Parti yöneticileri dün biraraya gelmelerine rağmen ateş-kes anlaşmasının dışında görüş birliğine varamadılar. Ulusal Liberal Parti, kendi denetimleri altında tuttukları bölgelerin Falanjistler tarafından ele geçirilmesini kınayarak, bu bölgelerin yeniden kendilerine devredilmesini istediler.

Öte yandan Lübnan Başbakanı Selim El Hoss, dün yaptığı bir açıklamada, ülkesinde durumun "Son derece vahim olduğunu" belirterek, çatışmaya giren tarafları bir kez daha "ulusal uzlaşmaya" çağırdı.

Bir yıldır süren İnter grevi sona erdi

İSTANBUL (ÖZEL)

OLEYİS Sendikası bir açıklama yaparak 22 Haziran 1979'dan beri sürmekte olan İnter-Continental Oteli grevinin sona erdiğini açıkladı. Grev, Oleyis ile İnter-Continental mal sahibi İstanbul Turizm ve Otelcilik A.Ş. ve yeni işletmeci BOTAŞ yetkililerinin katıldığı görüşmeler sonunda toplu iş sözleşmesinin imzalanmasıyla sona erdi.

Bilindiği gibi Oleyis'in İnter'de grev uygulamaya başlaması üzerine İnter Continental şirketi işyerini kapattığını ve işçileri işten çıkarttığını ileri sürmüştü.

9 Temmuz 1980 günü taraftarlar arasında yapılan toplusözleşmeye göre:

— Grevde bulunan sendikanın tüm üyeleri istisnasız işbaşı yapacak.

— Sendika üyelerinin kıdemleri tasfiye edilmeyecek, işe giriş tarihi itibarıyle yeni işletici firma olan (BOTAŞ) Marmara Etap Oteli üstlenecek.

— Her sendika üyesine grev tazminatı olarak 150 bin lira ödeme yapılacak.

— Üyelerin en son almakta oldukları ücretlerine 1. yıl 33 bin, 2. yıl 16 bin lira ücret zammı yapılacak, ayrıca her ay 3 bin lira iş riski ödenecek.

Toplusözleşmede ayrıca kıdem tazminatı 40 gün olarak belirlendi ve 1. yıl 3,5, 2. yıl 4,5 aylık ücret tutarında ikramiye ödenmesi kararlaştırıldı.

TİKP Varto İlçe Başkanı Halkın Kurtuluşçularının saldırısına karşılık verdi ve tutuklandı

VARTO (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Varto İlçe Başkanı Koçak Aldemir, Halkın Kurtuluşçularının saldırısına uğradı. Saldırıya karşılık veren ve saldırganları püskürten Şehmus Kaya ve Koçak Aldemir daha sonra ruhsatsız silah bulundurmak ve adam yaralamaya kasten teşebbüs iddialarıyla tutuklandı.

Ancak olayda yaralanan olmadığı ve herhangi bir silah bulunmadığı saptandı. Halkın Kurtuluşçuları TİKP'lileri tutuklatabilmek için yalancı şahitlik yaptılar, bu yüzden olay yerinde bulunmayan Hamdi Kırmızıgül de yalan ifade yüzünden tutuklandı. Saldırıya katılan bazı Halkın Kurtuluşçularının da tutuklandığı bildirildi.

Koçak Aldemir ve arkadaşları cezaevinde de 10 kadar Apocunun tehditlerine uğradılar. Bu arada Aldemir ve arkadaşlarının ziyaretine gelen iki öğretmen Apocular tarafından dövüldüler.

günlük

Çorum ve Fatsa

ORDU'nun Fatsa ilçesi birkaç gündür gazetelerin manşetlerinden inmiyor: Fatsa'daki barikatlar, Halk Komiteleri, iki assubayın kaçırıldığı iddiaları, "nokta operasyonu" vs.

Fatsa'da Dev-Yol adlı grubun halk üzerinde zorbalık uyguladığı, ilçede kendi egemenliğini kurduğu bir gerçektir. Bu durum, Fatsa halkının baskı altında yaşamasına yol açtığı kadar, Fatsa'yla çevre ilçe ve kasabalar arasında bir çatışmanın doğmasına da yaramıştır. Gerginlik başından itibaren yoğunlaşmış ve bazı kişiler hayatını kaybetmiştir. Bu durumda, izlediği iç savaş siyaseti yüzünden Sovyetler Birliği'nin aleti durumuna düşen Dev-Yol grubunun Fatsa'daki zorbalığına son vermek elbette ki, halkın bir meselesidir ve Türkiye'nin geleceği bakımından önemlidir.

Ancak, hükümetin Fatsa olayını ele alış biçiminde, iç güvenliği sağlama endişesinden çok, başka amaçların yattığı gözleniyor. Kendisine Çorum olaylarıyla ilgili soru yönelten bir gazeteciye Demirel'in verdiği cevap "Ordu'ya, Fatsa'ya bakın" şeklinde olmuştur. Bazı basın organlarının tutumuyla birleşince, Fatsa'daki durumun adeta Çorum katliamını örtbas etmek için kullanıldığı izlenimi ortaya çıkıyor.

Ordu Valisinin, Fatsa'nın kuşatıldığını yalanlayan ve ilçede iki assubayın kaçırıldığı haberinin doğru olmadığını belirten açıklaması ise, kuşkuları daha da artırıyor. Bu iddialar Fatsa hakkındaki ısrarlı yayınlara güncellik kazandırmak için mi ortaya atılmıştı?

Tabii ki sadece Çorum değil, Türkiye'de Fatsa gibi olaylar da vardır. Fatsa'da da, iç savaş unsurları, zorbalık, silahlı baskı güçleri, barikatlar bulunmaktadır. Ancak Fatsa'daki soğuk gerginliğe karşı, Çorum'da sıcak savaş hali vardır. Bölücülük, MHP mihrakı tarafından Çorum'da silahla, bombayla, kanla fiilen gerçekleştiriliyor. Bölünmenin en açık belirtisi olan iç göç bütün hızıyla sürüyor. Bu durumda Çorum'u unutturmaya kalkmak, bir iç savaş etkenini bir başkasının karşısına çıkararak, diğerini gözden uzak tutmak hiç de tutarlı bir davranış değildir. İç güvenliği ilgilendiren bir sorunu korkuluk olarak kullanıp, Çorum'da halka, silahlı kuvvetlere, demokrasiye en pervasız saldırıları yapan MHP'yi gizlemek Türkiye'yi barışa değil, kargaşaya götürür.

Kaldı ki, Demirel'in başkanlığında yapılan hassas bölgeler toplantısında devletin önlem alması kararlaştırılan yerler arasında MHP mihrakının egemen olduğu merkezlerin bulunmaması ayrı bir kuşku ve güvensizlik yaratıyor.

Kanlı saldırılarıyla, hesaplaşma istekleriyle güncelliğini bizzat ortaya koyan MHP tehlikesine karşı acil önlemler alınmazsa, iç barış sağlanamaz, çünkü bir iç savaş mihrakı diğerini, bir yerde kurulan barikatlar kendi zıddını yaratmaktadır.

bu köseden...

Komela Zehmetkeşan'ı yaratan zemin

Mehmet Tekin

Geçtiğimiz aylarda Denge Kava'dan birtakım kopmalar oldu. Ayrılanlar Komela Zehmetkeşan adlı yeni bir grup oluşturdular. Yeni grup Denge Kava'nın attığı bütün olumlu adımlardan yüzgeri etmektedir. Pek kolay tahmin edileceği gibi ayrılığın temel sebebi Rusya'ya karşı tutum meselesidir. Ayrılanlar Rusya'ya karşı mücadelenin bugünün meselesi olmadığını söylemektedirler. Yeni grup ''sömürgeci'' burjuvaziye karşı mücadelenin esas olduğunu yazmakta ve bütün oklarını TİKP'ye yöneltmektedir.

Komela Zehmetkeşan adlı grubun üzerinde durmaya gerek görmüyoruz. Revizyonist saldırı ve baskının, Denge Kava'nın içinde bulunduğu belirsizlik zemininden yararlanarak ortaya çıkardığı bu grup, revizyonizmin Kürt meselesi ile ilgili bilinen tezlerini tekrarlıyor, o kadar. Bu tezlerin esas sahipleri yıllardan beri ortada dolaştıklarına göre, devrimcilikten geri dönerek Rusya'nın silahlarına yapışan bu gruba siyasi sahnede yer olamayacağı açıktır. Bu grup, revizyonist saldırının devrimci saflarda yarattığı tahribatın ürünüdür. Revizyonizme alet olmaktan başka bir işlevi de yoktur.

Üzerinde duracağımız konu Komela Zehmetkeşan'ın niçin ortaya çıktığıdır? Veya biraz daha genelleştirerek sorarsak, Denge Kava niçin sürekli olarak bölünmektedir?

Denge Kava ara akımların kaderini yaşamaktadır. Türkiye solu 1977-1978'e kadar bir parçalanma ve bölünme dönemi yaşadı. Devrimci mihrak ile revizyonist mihrak arasında yer alan birçok grup ortaya çıktı. Denge Kava da esas niteliği devrimci olmasına rağmen, bir ayağı Marksizmde, bir ayağı bugün revizyonizm tarafından körüklenen burjuva milliyetçiliğinde olan bir ara akımdı.

1978 sonrasında ise Türkiye'de yaşanan, ara akımların yok olması ve kutupların güçlenmesi eğilimidir. Denge Kava da buna uygun olarak 1978'den sonra bir parçalanma ve dağılma içine girdi.

Gerek dünya, gerekse Türkiye daha büyük kargaşalıklara doğru gitmektedir. Özel olarak Türkiye'de devrimci mücadelenin önümüzdeki dönemde daha büyük zorluklarla karşılaşacağı açıktır. Böyle bir dönemin içinden ancak, açık ve berrak siyasetlerle ve bu siyasetlerle uyumlu tutarlı davranışlarla geçilebilir. Denge Kava'da olmayan budur. Ve Denge Kava'daki bunalımın ve bölünmenin sebebi de budur.

Kargaşalığa ve daha büyük çatışmalara doğru gidilen bir ortamda devrimci bir parti veya grup birliğini nasıl koruyabilir? Eğer sözkonusu parti veya grup sağlam ve berrak ideolojik ve siyasi görüşlere sahipse ve bunları pratiğe uygulayabiliyorsa, zor dönemlerin görevlerini omuzlayabilecek bir örgütlenme gerçekleştirilebilmişse, birliğini koruyabilir ve güçlenebilir. Çünkü bu durumda devrimcilerin önüne berrak bir yol konulabilir. Neyin yapılıp neyin yapılmayacağı konusunda açık tespitler yapılabilir. Belirsizlik, bu durumda yerini netliğe, şaşkınlık ve güvensizlik yerini açık tutuma ve geleceğe güven duygusuna bırakır.

Denge Kava'nın durumu nedir?

Denge Kava özellikle son aylarda doğru siyasi tespitler yapmıştır. Ama aynı siyasi tespitleri yapan TİKP ile kendi arasına hiç bir ciddi gerekçeye dayanmayan anlamsız bir sınır çekme tutumunu da devam ettirmektedir.

Denge Kava Rusya'nın başdüşman olduğunu söylemektedir. Savaşa karşı hazırlanmanın esas görev olduğunu belirtmektedir. Buna uygun olarak bugün Kürt milliyetciliğinin ve revizyonizmin saldırı hedefi durumunda olan Türkiye'nin devlet bağımsızlığını savunmanın devrimci bir görev olduğunu kabul etmiştir.

Ama öte yandan revizyonist sömürge teorisini ve ayrı örgütlenme tezini de bırakmış değildir.

Bunlar açık tutarsızlıklardır. Denge Kava olumlu tespitler yapmakta, ama bu tespitlerin normal sonucunu tamamlama konusunda cesaretsiz davranmaktadır. Bir noktaya gelinmiş ve orada dikilip durulmaktadır. Tespit edilen siyasi duruma uygun adımlar atılmadığı için tam bir eylemsizlik sözkonusudur. Önemli siyasi gelişmelerin olduğu bir dönemde hareketsizlik ve bir noktada dikilip durmak intihar demektir. Herkes yürürken durmak, gerilemek anlamına gelir. Hiç bir şey yapmadan devrimcileri bir yerde tutmaya imkan yoktur.

Bu durum revizyonist saldırı için en elverişli zemini yaratıyor. Faaliyetsizlik ve pratikte tespit edilen siyasi tahlillere uygun adımlar atılmaması Denge Kava etrafındaki devrimci kitlenin karamsarlığa kapılmasına yol açıyor. Dağınıklık ve güvensizlik bu durumda kaçınılmaz oluyor.

Denge Kava vardığı olumlu siyasi sonuçları kendi tabanına götürmüş değildir. Çünkü bu siyasi tespitlere uygun olarak hareket edip etmeme konusunda daha bir karar vermemiştir. Dolayısıyla Denge Kava'nın tabanı revizyonist propaganda karşısında hazırlıksız ve silahsızdır. Denge Kava herhangi bir şey yapmadığı için tabanda yürütülen tartışmalarda insiyatif devrimci fikirlere saldırıyı yöneltenlerin elinde bulunmaktadır. Bu durum da olumsuz yönde parçalanma ve dağılmayı kuvvetlendirmektedir.

İşte bu sebeplerle Denge Kava revizyonist saldırılar karşısında zayıftır. Denge Kava'nın TİKP ile arasına sınır çekme gayreti revizyonizme en büyük saldırı malzemesini veriyor. Denge Kava'nın bu saldırıya vereceği cevap yoktur. Çünkü bütün temel meselelerde TİKP ile aynı tespitleri savunmaktadır. Revizyonizme ve burjuva milliyetçiliğine açık cephe alarak TİKP'ye birleşme konusunda cesaretli adımı atamayan Denge Kava revizyonist saldırılara TİKP ile kendi arasına zoraki ayrılıklar koyarak cevap vermek istemektedir. Doğaldır ki, böyle bir tutum revizyonist saldırıyı önlemek bir yana daha da artırmaktadır. Savunulan tespitlerle uyum halinde olmayan bu davranış sonuç olarak Denge Kava'nın etrafındaki devrimciler arasında karamsarlık ve güvensizliği geliştirmektedir. İşte Komela Zehmetkeşan'ı doğuran zemin budur.

Denge Kava'daki dağılma sadece Komela Zehmetkeşan'ın kopmasından ibaret değildir. Bu grup çok hızlı bir çözülme içindedir. Çözülme şimdilik tarafsızlaşma ve revizyonizme kayma yönünde olmaktadır. Denge Kava içindeki devrimcilerin cesaretsiz tutumlarına revizyonist saldırı eklenince ortaya bu sonuç çıkmaktadır.

Denge Kava saflarındaki devrimcilerin tarafsızlaşmalarını durdurmanın ve Komela Zehmetkeşan gibi grupçukların ortaya çıkmasını önlemenin tek yolu, bütün bunlara imkan veren zemini yok etmektir. Bu zemin Denge Kava'nın içinde bulunduğu belirsizlik ve tutarsızlık zeminidir. Revizyonist saldırı böylesine elverişli bir ortam bulduğu için tahribatlar yapabilmektedir. Denge Kavacı arkadaşlar revizyonist saldırıya, yaptıkları olumlu siyasi tespitlerin normal sonucu olan adımları attıkları taktirde cevap verebileceklerdir. Normal sonuç TİKP'ye katılma adımını atmaktır. Türkiye'de revizyonist saldırının en başta gelen hedefi TİKP'dir. Ama bu saldırının etkisi nedir? Hiç bir şey. Çünkü TİKP'de saldırının etkili olmasına imkan verecek belirsizlik ve tutarsızlık zemini yoktur. İşte bundan dolayı Denge Kavacı arkadaşlar Partiye katılmakla revizyonist saldırıya en etkili cevabı vermiş olacaklardır.

2. DÜNYA SAVAŞINDA KOMÜNİST PARTİLER

NİYAZİ TERZİ

1

● *Eylül 1939'da Komintern "Polonya birçok halkların oturduğu gerici bir devlettir. Uluslararası işçi sınıfının böyle bir devletin varlığında bir menfaati yoktur" diyordu. Hitler'e karşı Polonyalıların başlattığı direnme hareketine Komintern karşı çıkıyordu*

Hitler-Stalin anlaşmasının değerlendirilmesi

İngiltere Başbakanı Neville Chamberlain... Chamberlain, Hitler'le Münih'te görüştükten sonra ''Artık evinizde rahat uyuyabilirsiniz, yaşamımız boyunca barış devam edecektir'' diyordu.

● Anlaşmanın mürekkebi kurumadan Eylül sabahı erkenden Hitler bir buçuk milyonluk ordusu ile Polonya'ya giriyordu. Hitler, Sovyetlerin Polonya'ya yardım etmeyeceklerine generallerini ikna etmişti

HİTLER'in en büyük avantajı karşısındaki güçlerin bölünmüşlüğüydü. Münih Anlaşmasından dönerken İngiliz Başbakanı Chamberlain, şöyle diyordu: *"Artık evinize gidip rahat uyuyabilirsiniz". Çünkü "Benim görüşüme göre bizim yaşamımız boyunca barış devam edecektir."*

Hitler'e Çekoslovakya'yı hediye ettikten sonra 30 Eylül 1938 tarihinde, İngiliz Başbakanı savaşın çıkacağına inanan halkı bu şekilde uykuya davet ediyordu.

Bu sözlerin üzerinden daha bir yıl geçmeden Hitler, Polonya'ya saldırdı. Ve aynı Neville Chamberlain, Polonya'ya saldırı üzerine Hitler Almanyasına savaş ilan ediyor ve şöyle diyordu: *"Benim her uğraştığım, her inandığım şey tersine döndü. Bir politikacı olarak büyük hayal kırıklığına uğradım."*

Yumuşamacılar Hitlerin hizmetinde

CHAMBERLAİN ne için uğraş verdi? Barış için mi? Kendisi ''barış için'' diyordu ama tarih gösterdi ki, günün ''yumuşamacıları'' Hitler'e hizmet etmekten başka hiç bir şey yapamadılar.

Leonard Mosley'in savaştan iki yıl önce yazdığı kitapta da belirttiği gibi Hitler'in karşısındaki Batılılar teslimiyet yerine, direnmeyi seçmeleri ve birlikte hareketleri halinde Hitler'den çok çok güçlü bir durumda olduklarını görürüz. Ve böyle bir direnme, savaşı uzun bir süre geciktirebilirdi.

Fakat Batılı aleyhtarlar, akılları sıra bir başka yol bulmuşlardı: Hitler'i Sovyetlere saldırtmak! İngiliz hükümeti bu konudaki sakat taktiğini, Bakan Halifax'in ağzından şöyle dile getiriyordu: *''Batının komple bir şekilde Bolşevizme karşı mücadele etmesi gerekiyor.''*

Berlin'le ilişkilerin iyileştirilmesi

GİZLİ görüşmelerde İngiltere, Fransa ve Amerika birlikte, Berlin'e ilişkilerin iyileştirilmesi önerisinde bulunuyorlardı. Bu öneriler paketinde Hitler'in Polonya'nın içişlerine karışmaması yer alıyordu. İngiliz hükümeti Hitler'e sundukları önerilerin gerçekleşeceği hayalindeydi. Hatta *''İngiltere, Hitler'e bazı Güney Avrupa ülkelerini ele geçirmelerine ses çıkarmayacakları garantisini''* veriyordu(1).

Berlin toplantısının çok yüksek bir seviyede yapılmasından sonra Chamberlain, bir İngiliz heyetini Rusya'ya gönderdi. Bu sırada Sovyet hükümeti, birçok kere Hitler'e karşı İngiltere ve Fransa ile askeri işbirliği yapmaya hazır olduğunu bildirmişti. Chamberlain, Sovyet hükümetinin bu ciddi önerisini reddediyordu. Almanlar, ''Sovyetlerin, iyice tecrit durumunda olduğunu çok açık görüyorlardı. Ve bu ''uyutma oyununa'' devam ediyorlardı.

1939 Mayısında Hitler generallerine şöyle diyordu: *"İngiltere bizim düşmanımızdır. İngiltere'ye karşı mücadele ölüm-kalım mücadelesidir".* Hitler, bir yandan İngiltere'yi uyutmuş, bir yandan da Sovyetleri uyutmaya çalışıyordu. Gizli toplantılarda, ise her iki ülkeyi de ''düşman'' ilan ediyordu. Karşısındaki güçlerin bölünmüşlüğünden yararlanıyordu.

Hitler-Stalin paktı

RUS Dışişleri Halk Komiseri Maksim Litvinov, Münih Anlaşmasından bir süre önce, Eylül 1938'de, Fransa ve İngiltere'ye Çekoslovakya konusunda Hitler'in isteklerine karşı çıkmalarını kalpten destekleyeceklerini bildirmişti. Londra ve Paris bu çağrıyı da kabul etmediler. Zaten Sovyetler, Çekoslovakya ile bir anlaşmaları olduğundan Münih Komplosuna çağrılmamışlardı.

Litvinov'un yıllar boyu usanmadan İngiltere ve Fransa'ya yaptığı ittifak çağrıları dikkate alınmıyordu. Bu ülkelerin tutumu üzerinde Sovyetler; o dönemin Dışişleri Bakanı Molotov, Sovyetlerin politikasını değiştirdi. Son ana kadar bu ülkelere kapıyı açık bırakmakla beraber Hitler'le anlaşma yapmaya hazır olduklarını ilan ediyordu. 19 Ağustosta hiç birisinin ittifaka yanaşmaması üzerine Stalin başkanlığındaki Sovyet Partisi Politbürosu, Hitler'le Saldırmazlık Paktı imzalanmasını karara bağlıyordu. 23 Ağustosta Molotov ve Von Ribbentrop Sovyet başkentinde anlaşmayı imzaladılar.

Bu saldırmazlık anlaşmasına göre, iki ülke birbirine saldırmayacak, Polonya iki ülke arasında paylaşılacaktı.

Bu anlaşmayı bunca zaman sonra nasıl değerlendireceğiz? Daha anlaşmanın mürekkebi kurumadan, 1 Eylül sabahı erkenden Hitler'in birbuçuk milyonluk ordusu Polonya'ya giriyordu. Hitler; Sovyetlerin Polonya'ya yardım etmeyeceğine generallerini inandırmıştı.

İngiltere ve Fransa, 3 Eylülde nihayet uykudan uyandılar ve Hitler'e savaş ilan ettiler. Fakat Batıda ilk çatışmanın başlaması 5-6 ay daha sonraya rastlar. Bu savaş ilanı bile doğru bir şekilde ciddiye alınmıyordu. Savaştan ''sahte savaş'' olarak bahsediliyor, Chamberlain, Polonya'ya yardımdan kaçınıyordu. Chamberlain'in teslimiyetçi tutumu hâlâ devam ediyordu.

Bundan yararlanan Hitler, Batı cephesine küçük bir ordu bırakıyordu. Bu şüphesiz hem askeri hem de siyasi olarak büyük riziko idi. Hitler, Chamberlain'e güveniyordu. Neden güvenmesindi, Chamberlain, 1939'un sonlarında ''Almanya'nın saldırma planında olduğuna inanmadığını'' söylüyordu. (2)

Hitler artık ilk zaferlere ulaşabilirdi. Tabii bunun için başta İngiltere, Fransa ve Amerika'ya teşekkür borçluydu. Hitler-Stalin Paktının da buna katkıda bulunmadığı söylenemez.

Chamberlain'in Çekoslovakya'ya yaptığını Sovyetler Polonya'ya yaptı. Eylül ayının sonunda (1939) Komintern'in bir telgrafında şöyle deniyordu: *"Polonya, birçok halkların oturduğu gerici bir devlettir. Uluslararası işçi sınıfının böyle bir devletin varlığında bir menfaati yoktur"* (3). Bu şekilde Polonya'nın Hitler'in çizmeleri tarafından çiğnenmesine göz yumuluyordu.

Diğer yandan bazı Baltık ülkeleri (Estonya Letonya, Litvanya ve Romanya'nın bir kısmı) Rusya tarafından alınıyordu.

DEVAMI VAR

(1) Het Complot Von Muncken 1938, HPB yayınları Rotterdam. s.151.
(2) A.g.e. s. 53.
(3) S. Axel, Der Hitler-Stalin Pakt von 1939, Verlag Rote Fahne, s. 98.

GÜNDEM dışı

Hergün'den günü gününe Çorum olayları

Aşağıda sizlere gün gün Hergün gatetesinin haberlerinden Çorum olaylarını anlatacağız;

— 5 Temmuz 1980; Çorum yine karıştı, komünist militanlar bir camiyi bombaladı, 4 kişi öldü, 30 ev yakıldı. Alınan bilgiye göre Çorum'da dün saat 12.30'da komünistler tarafından Milönü Mahallesinde bulunan Alaaddin Camisine patlayıcı madde atıldı. Patlamada cami geniş hasar gördü. Patlayıcı maddenin atılmasından sonra şehirde silahlı çatışma çıktı. Öte yandan şehrin Terlemez, Mutluevler, Üçevler, Çiftlikpınarı ve Milönü mahallelerinde bazı gruplarca çıkarılan yangınlarda ilk belirlemelere göre 30 ev hasar gördü.

— 6 Temmuz 1980; MHP: Çorum ve Sivas'taki olayları devlet düşmanları yaratmaktadır. Komünistler önce camiyi bombalayıp sonra cemaatin üzerine uzun menzilli silahlarla ateş açtılar. Alaaddin Camisinde Cuma Namazı kılındığı bir sırada caminin yakınlarından ateş edildiği, ateşten sonra bombalandığı, namaz kılan vatandaşların can havli ile camiyi boşalttıkları bildirildi. Diğer camilere de Alaaddin Camisi yakılıyor şeklinde haberler gelince, halk paniğe kapılıp dağılmak isterken üzerlerine uzun menzilli silahlarla ateş açılması sonucu olayların patlak verdiği bizzat vatandaş tarafından iddia edildi.

— 7 Temmuz 1980; Çorumlu yurttaşlar "Komünistlerin tezgahladığı korkunç bir olayla karşı karşıyayız."

— 8 Temmuz 1980; Aydınlık Çorum olaylarını çarpıtıyor. Aydınlık'ın yapmak istediği MHP'lileri ve Emniyet kuvvetlerini katil ve cani göstermek insanlarımızın bölündüğünü ileri sürmek... Ve Hergün'e göre Çorum olaylarının oluşu; *"Kanlı olayları yaşayan çok sayıda vatandaş, olayların başlamasından önce sol fraksiyonların hakim olduğu semtlerde silahlı militanlarca faşistler bugün camilerde toplanıp Alevilere saldıracak şeklinde sözlerin yayıldığını ve halkın tahrik edildiğini söylediler. Vatandaşlar Alaaddin Camisinin bombalandığı şayiasını yayanların komünist militanlar olduğunu ifade ettiler. Her şey açıkça ortada. Çorumlu, komünistlerin oyununa gelmiştir"...*

İşte Hergün'ün 4 günlük haberlerinin özeti budur. Önce cami bombalandı, halk panik içinde kaçışırken, üzerlerine ateş açıldı, sonra cami bombalandı şayiası (söylentisi) yayıldı, halk tahrik edildi... Bunları yapanlar da ilk günkü haberde halkın üzerine ateş açtıklarını söyledikleri ''komünist militanlar''... ''Komünist militanlar'' önce camiyi bombalıyorlar, hayır bombalandı diye söylenti çıkarıyorlar, sonra panik içinde kaçışan halka ateş açıyorlar, hayır ateş açmıyorlar da onların aralarına karışıp tahrik ediyorlar... Vay be ne planmış meğer...

Hergün kafasından planlar uyduradursun, ortaya çıkan gerçekler Hergün'ün planlarına uymayınca hemen yeniden bir plan uydurulmuştur... Bakalım daha neler uyduracaklar. Buna bir tek şey denir: ''Suçüstü yakalanma''..

Bir de aşağıya olayları yerinde izleyen Hürriyet gazetesinin muhabirlerinden Saygı Öztürk'ün yaşadığı olayları anlatan izlenimlerinden bazı cümleler aktarıyoruz:

''Saatler öğleye yaklaşırken minarelerden Sela verilmeye başlandı. Saat 13.15. Çorum'un en işlek caddesi olan İnönü Caddesinde sağa sola koşuşmalar başladı. 'Camiyi yakmışlar, din elden gidiyor, biz bugün için varız, Allahını seven silahını alsın yürüsün' diye sesler yükseliyor... Silahını alan, kazmayı, küreğini kapan koşuyordu... Olaylar Ulucami'de Cuma Namazı kılındığı sırada patlak verdi. Caminin önüne bir oto ile gelen kişi namaz kılan yurttaşlara 'Alaaddin Camisi yakılıyor, siz ne duruyorsunuz' diye bağırdı... Görüldüğü kadarıyla binlerce kişi koşuyordu. Bu koşuşma sırasında camlar kırılıyor, demir çubuklar dağıtılıyordu. Kalabalığın liderleri 'Silahı olmayan silahını alsın gelsin' derken, yine haykırıp 'Onlarda silah varsa bizde de iman var. Haydi Milönüne' diye kalabalık yönlendiriliyordu. (Bunlar Hergün gazetesine göre ateş açılınca panik içinde kaçanlardır)... Ama sonradan anlaşıldı ki, yakılan cami değil, çevresindeki evlerdi... (Bu cami de Hergün'ün bombalandı dediği Alaaddin Camisiydi).

GEDIK

Oğuz Aygün: "Meclisler ekime kadar toplanamaz" demiş...

Meclislerin tatile girmesi sözkonusuymuş;

Tatil mi dediniz? Sahi çalışıyor muydunuz ki?

Amerikalı gözüyle Amerikalı

(Christian Science Monitor)

Soysal'ın bir yazısı ve Türk-Yunan dostluğu

Geçenlerde Mümtaz Soysal Milliyet gazetesinde yazdığı bir yazıda yine Kıbrıs sorunu ve Türkiye-Yunanistan ilişkileri üzerinde duruyordu. Soysal, bir Amerikan gazetesinden yaptığı alıntıya dayanarak şunları söylüyordu; Amerika'ya göre Türkiye'nin başı ekonomik bakımdan beladaymış. Kurtulması için bazı şeyler yapmışlar. Yaparken de koşul koşmamışlar. Ama Türklerin anlamaları gerekirmiş ki Amerika verdikleri ve yaptıkları karşılığında Kıbrıs'ta ödün bekliyormuş...

Böylece takke düşmüş kel görünmüş, sözde kurtarma işleminin ardında hangi hesabın yattığı belli olmuş... Soysal bu kadarını söylüyor. Hangi hesap yatıyormuş, onu da biz söyleyelim; "Hey Kıbrıs elden gidiyor yahu"... Soysal'ın söylemek isteyip de açıkça söyleyemediği budur işte.

Kıbrıs sorununun çözülmesi için ne zaman olumlu bir adım atılsa ilk tepki nedense hep Soysal'dan geliyor. Keza Türkiye-Yunanistan ilişkileri için de öyle. Hani bir şeyi anlıyoruz kendisi Kıbrıs'ta kurulan devletin Anayasasının dışardan ithalli babasıdır. Olur mu böyle şey? Soysal olursa olur... Afganıstan'daki işgali şirin göstermek için elinden geleni yapan birisi için Kıbrıs'a dışardan ithalli bir Anayasa yapılmış. bunun lafı mı olur... Üstadın Yunanistan'a çatan nice şoven kalemlere tas çıkartan yazılarını da hâlâ hatırlarız. Peki kendisi bilmez mi acaba Kıbrıs sorununun Türkiye-Yunanistan arasındaki anlaşmazlığın kimlere yaradığını? Kuzeydeki "komşumuzun" komşu ülkeler arasındaki gerginlikler artınca nasıl obur bir iştihayla ağzını şapırdattığını... Bilir, bilir, bilmem derse o zaman Prof.luğuna yazık deriz.

Şimdi Soysal'ın ne demek istediği de ortada... İşin ilginç yönü Milliyet gazetesinin 2. sayfasında yine oklarını Yunanistan'a yönelten bu yazılar yayınlanırken aynı günkü sayısının birinci sayfasında başka bir haber yer alıyordu. Haber aynen şöyleydi:

"Abdi İpekçi Barış Ödül jürisi toplandı. Türk-Yunan dostluğuna adanan Abdi İpekçi Barış Ödülü Yarışmasına katılan 69 yapıtın eleme çalışmaları sürmektedir. Bilindiği gibi aynı yarışma Yunanistan'da düzenlenmiştir"..

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Sıcaklardan

Maliye Bakanımız çarşı pazardaki halimize bakıp bakıp acımış, himmet edip "fiyat artışlarının belini kırıyoruz" buyurmuş.

Böyle konuşmasının sebebini hemen son günlerdeki bunaltıcı sıcaklara bağlamayın. Sıcaklar sıradan vatandaşları şaşırtabilir. Ama devlet büyüklerini fazla etkilemez. Onlar ülkenin geleceği ile ilgilendikleri için sıcaktan da, soğuktan da korunmanın bir çaresini bulurlar. Öyleyse bu sözde muhakkak bir hikmet olmalıdır.

Başbakan pahalılığın arttığını söylüyor. Bunun sebebini de CHP'nin Özcan Tekgül'lü gensorusuna bağlıyor. "Gensoru verildi bu yüzden pahalılık da aharşi de arttı" diyor.

Buna karşılık Maliye Bakanı fiyat artışlarının belinin kırıldığından dem vuruyor. Yoksa etiket tehdidine karşı bize moral mi vermek istiyor?

Değil efendim değil. Her şeyin bir hesabı kitabı var.

Hükümetin hesabına, kitabına göre iktidara geldiklerinden beri pahalılığın artış oranları şöyle olmuş:

Ocak yüzde 8.1
Şubat yüzde 20
Mart yüzde 5,2
Nisan yüzde 3
Mayıs yüzde 2,1

Hepsini topla çıkar, çarp, böl toplam olarak ayda yüzde 7,7 kazık yiyoruz. Sayın Sezgin "belini kırıyoruz" derken bu kazığın belini büktüklerini, küçülttüklerini, etkisini azalttıklarını söylemek istiyor. Yoksa pazarda alış veriş yaparken bu "belini bükme" operasyonunun etkisini hissetmiyor musunuz? Ne kadar da hissizsiniz!

* * *

Üreticinin anası ağlamış ne gam!

Tüketici hiç bir şey alamıyormuş kime ne!

Kuyruklar kalktı mı? Kalktı. Millet bir şey alamadığı için kuyrukların kalkmış olması bizi ilgilendirmez. Bizi kuyrukları kaldıran adamlar olmak ilgilendirir.

Herşey bulunuyor mu? Bulunuyor. Bulunanların satın alınamaması bizi ilgilendirmez. Bizi herşeyin bulunması ilgilendirir.

Her türlü ürüne yüksek taban fiyatı verdik mi? Verdik. Köylünün neyi kaçtan aldığı bizi ilgilendirmez. Bizi yüksek taban fiyatı vermiş olmak ilgilendirir.

Yok efendim bir de pamuk ekim mevsimi gelmişmiş de, bunlar hangi parayla, kaça üretim yapacaklarmış da, fiyat farkları ne olacak mış falan, filan. Onlara da esaslı bir taban fiyatı veririz. Ondan sonra da her türlü pamuk mamülüne zam yaparız. Ekonomimiz ancak böylesini kaldırır. Kimse darılıp gücenmesin..

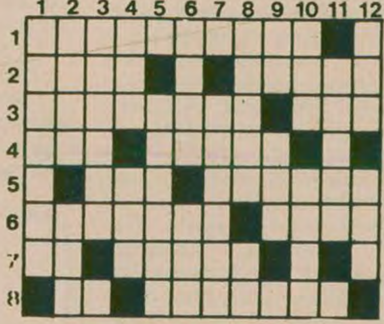
* * *

Fiyat artışlarının beli bükülüyor.

Yapılan ve yapılacak olan zamlar piyasa zorlaması, ekonomi gereği, sevimsiz tedbirlerdir.

Sıcaklar başlarına vurdu da saçmalıyorlar diye yanlış düşüncelere kapılmayın.

BULMACA

SOLDAN SAĞA – 1)Pakistan'ın başkenti 2)Haysiyet, şeref-TERSİ tayin etme 3)Baskı ve zulümle ülke yönetenlere denir - TERSİ cins, çeşit 4)Avrupa Boks Birliğinin simgesi - TERSİ kumaş ve ip yapımında kullanılan bir bitki 5) Ced, dede- TERSİ şoför. 6)Kabiliyet, yatkınlık - Ölümlü, gelip geçici 7)Bir siyasi parti-Boza kıvamında, sıcak olarak içilen tatlı bir içecek 8)İçinde barındığımız - Afrika'da bir devlet.

YUKARIDAN AŞAĞIYA – 1)Geçtiğimiz aylarda ırkçı beyaz azınlığı yenilgiye uğratarak bağımsızlığını kazanan Zimbabve'nin eski adı 2)TERSİ yapı, konut-Eskrim sporunun bir dalı 3)Olgular, olan, bitenler (eski dil) 4)Arka, geri-TERSİ su veya toprak akıntılarına karşı taş veya topraktan yapılmış engel 5)Sıcak ülkelerde yetişen tadı ve kokusu güzel bir bitki 6)TERSİ uzun mesafe bisiklet yarışlarının herbir bölümü-Bir emir 7)Orhun yazıtlarında sık sık adı geçen Göktürk boylarının yurdu olan ormanlık bölge 8)TERSİ ceylan(halk dili)-Bir harfin okunuşu 9) Alman markının simgesi–Bayatlamış besinlerin çoğunda meydana gelen yeşilimsi renkteki tabaka 10)TERSİ İtalyan TV'sinin simgesi–TERSİ Altının saflık derecesi 11)Sigaranın hammaddesi 12)Satranç oyununda şahı tutsak ederek kazanma-ABD'de yaşayan köklü bir kızılderili kabilesi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA – 1)Revalüasyon 2)Emaye–Kainat 3)kıtayiS-Nara 4)Orak-Siper 5)Ur-ıyA 6)Tadilat-BM 7)Elam-İlke-Co 8)Eşanlamlı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA – 1)Rekolte 2)Emir-alE 3)Vatandaş 4)Ayak-İma 5)leY-uL 6)İsrail 7) Aksi-tlA 8)sA-Pe-Km 9)Yine-Bel 10)Onarım 11)Nar 12) Tarator.

Çağımıza ayak uydurmaya çalışan Irak

1982 sonbaharına az bir zaman kaldı. Bağdat bu tarihte Bloksuz Ülkeler Zirve Konferansına sahne olacak. Gelişmekte olan yaklaşık 100 kadar ülkenin en yüksek seviyedeki temsilcileri başkentte ağırlanacak. Bu denli büyükbir organizasyonu gerçekleştirmek öyle her ülkenin harcı değil. Irak işte buna aday. Belki de Araplar içinde böyle büyük bir işe giren tek ülke. Bu yüzden başkent ve çevresindeki hızlı iı ar çalışmaları, uzun vadeli olmakla birlikte, 1982 zirvesine de yönelik. Iraklı yöneticiler, Bloksuz konuklarına yeraltı kaynaklarının nasıl değerlendirilip ülkenin inşasına yatırıldığını gösterecekler.

IRAK Bloksuzların asli üyelerinden biri. Dış politikada Bloksuzların ilkelerine, Birleşmiş Milletler Yasalarına uygun bir çizgi izliyor. Üçüncü Dünya ülkelerinin yeni uluslararası bir ekonomik düzen siyasetini aktif olarak kendi ülkesinde uyguladığı gibi, bunu, uluslararası forumlarda da savunuyor. Gelişmiş ülkelerle eşit ticari, ekonomik ilişkiler kurmak için çaba harcıyor. Bir sanayi projesinin gerçekleşmesinde çeşitli Batılı ülkelerin koşullarını öğrendikten sonra en uygun olanı seçerek işe giriştiğini bir yetkili bize söylemişti.

SOVYETLER Birliği'nin Afganistan'ı işgaliyle doğan tehdit ve ABD'nin girişimleri karşısında Bağdat yönetimi net bir tutum alıyor. Bu iki süper devletin hegemonya mücadelesi sonucu Hint Okyanusu ve Körfez bölgesinde artan gerilimi en yakından hisseden, durumun sona ermesi, bölge ülkelerinin milli bağımsızlığına halel gelmeden esenlik içinde yaşamaları için canla başla çalışan ülkelerden biri de Irak. Bunu zaman zaman basında çıkan Iraklı yöneticilerin demeçlerinden gördüğümüz gibi, bizzat Irak Dışişleri Bakanı Yardımcısı Munder Eriim'in ağzından da duyduk. Irak'ın büyük devletlerin nüfuz alanları yaratma çabasına karşılık önerisi, bölge ülkelerinin bu devletlere askeri kolaylık tanımaması, kendi güçlerine güvenmesi, aralarındaki birliği pekiştirmesidir.

IRAK'ın Araplararası ve Filistin politikası ise birliğe dayanmaktadır. Irak, Arapların yaşadığı toprakların sömürgecilik ve emperyalizm tarafından suni devletlere bölündüğünü belirtmektedir. Iraklılar bu topraklara "Arap Anavatanı" diyorlar. Televizyondaki akşam haberleri Arapların birliğini ifade eden bir müzik ve Fas'tan Irak'a, başka bir deyişle Atlas Okyanusunun doğu kıyılarından Basra Körfezine kadar Arapların yaşadığı bölgeyi içine alan bir haritayla açılıyor.

IRAK ayrıca, kalkınmakta olan diğer ülkelerin yanı sıra, fakir Arap ülkelerine petrol ve mali yardımda bulunuyor. OPEC, OAPEC (Petrol İhraç Eden Arap Ülkeleri) Bloksuzlar Zirvesi, İslam Konferansı, Arap Bakanları Konferansı, Arap Birliği ve diğer Araplararası toplantılarında Irak'ın birçok kayda değer önerisi olmuştur. Son olarak Ürdün'ün başkenti Amman'da yapılan Arap ülkeleri Maliye ve Dışişleri Bakanları toplantısında Irak temsilcisi, fakir ülkelere 10-15 milyar dolarlık bir yardım fonu ayırdığını duyurdu.

İÇ politikada ise Irak yeni bir dönemin eşiğindedir. Uzun yıllar ülkede tek söz sahibi olan Baas Partisi ve Devrim Komuta Konseyinde belirmeye başlayan eğilim, seçimler yoluyla bir parlamento (Meclis-i Vatani) oluşturup iktidarı paylaşmaktır. Ancak bunun hayli sancılı olacağı da açıktır. Çünkü Parlamento gerektiğinde bakanları görevden alamaz, sadece bütçeyi, kalkınma planlarını onaylar, kanunları çıkarır, iç ve dış sorunları görüşür. Kanun teklifini ise Devrim Komuta Konseyinden alır, kendi başına bir tasarı hazırlayamaz. Hatta Devrim Komuta Konseyi gerekli gördüğü zaman Parlamentoyu feshedebilir. İşte demokrasilerde görmediğimiz, Irak'a özgü bir "demokrasi" anlayışı bu. Batıyla gelişen ilişkiler, Bloksuzlar zirvesinin Bağdat'ta yapılması, genel olarak halkların gelişen mücadelesi gibi etkenler Irak'ı seçimlere götürmüştür denebilir. Ancak görünen, Saddam Hüseyin'in hâlâ tek ve kuvvetli lider olması, zaman zaman muhaliflerine, hatta Baas Partisi kurucusu yakınlarına bile sert davranabilmesidir. Bunun başka bir şekli de, Saddam Hüseyin'in tüm Irak'ı adeta kendisine, yani kişiye tapmaya zorlamasında ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, ülkede baskı ve idamların sürdüğü Uluslararası Af Örgütü ve diğer Batılı diplomatik kaynaklarca ısrarla belirtilmektedir.

Dileğimiz, dış politikadaki olumlu tutumların iç politikada da kendini göstermesidir.

(BİTTİ)

Teşekkür

Bizi Irak'a davet ederek bir hafta boyunca ağırlayan Irak hükümetine, isteklerimizi yerine getirmek için elinden geleni yapmaya çalışan mihmandarımız Abbas Zeynel Abidin'e teşekkür ederiz.

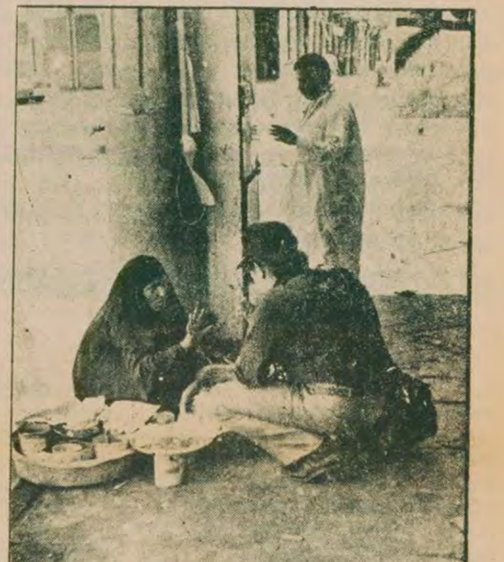
Fotoğraflarla Irak halkının yaşantısından kesitler

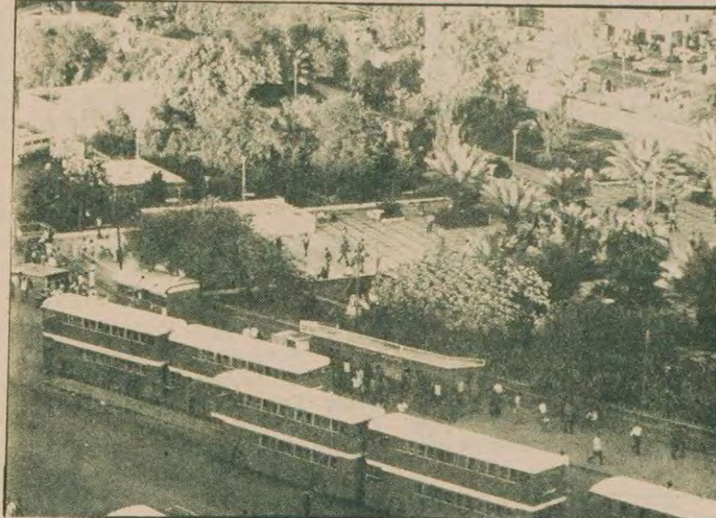
Saat 13.00'ten sonra sıcağın iyice dayanılmaz bir hal aldığı sırada insanlar işlerini bırakarak uykuya dalıyorlar. Fotoğrafta bir bakırcı ustası dükkanın önünde uykuya dalmış. Saat 16.00'ya doğru kalkıp yeniden işine devam edecek.

Kutsal kent Necef'te Hz.Ali'nin mezarının bulunduğu caminin avlusundan bir görünüş.

İmam Hüseyin'in öldürüldüğü Kerbela kenti sokaklarında baharat satan bir kadın bir Batılı gazeteciyle işaretle anlaşmaya çalışıyor.

Bağdat sokakları iki katlı otobüslerle dolu. Otobüsten içeri girdiğiniz zaman herkes oturuyor. Biletçi hiç kimsenin ayakta kalmasına müsaade etmiyor.

Arkadaşımız Sabit Yürürdurmaz ilk uygarlığın temellerinin atıldığı Babil'de ünlü Babil Aslanı'nın önünde.

Kadın, erkek sokaklarda bir şeyler satıyor. El işi dokumalar, çanak, çömlek, meyve, sebze vs. Bu çaycı da torunuyla beraber müşterilere çay yetiştiriyor.

Araklı'dan okuyucumuza cevap

sorular? cevaplar

SORU CHP'nin anti-faşist mücadelede yeri var mıdır?

CEVAP Evet vardır. Sadece CHP'nin değil, faşist olmayan bütün sınıf, parti ve güçlerin AP ve MSP'nin de anti-faşist mücadelede yeri vardır.

Ancak bir siyasi partinin anti-faşist mücadelede yeri olması başkadır, buna önderlik etme şansına ve potansiyeline sahip olması başkadır. CHP halkın demokratik mücadelesine önderlik etme şansını bugün kaybetmiş bulunmaktadır. 1970 yılından itibaren sol hareketin maceracı bir çizgi izlemesi sonucunda halk hareketi CHP önderliği etrafında toplandı. CHP 1978 yılında bu halk hareketinin itici gücüyle iktidara geldi. Ancak CHP yönetimi bir yandan MHP'nin üzerine yürümekten korktu, diğer yandan Moskova ve onun Türkiye'deki güçleriyle uzlaşan bir çizgi izledi. CHP'nin hatalı politikaları halk içinde CHP umudunun kısa zamanda sönmesine yol açtı. CHP bugün de bu hatalı çizgiyi terketmiş, sahte TKP kenesini sırtından atabilmiş değildir. CHP tam bir dağınıklık içine düşmüştür.

Peki halkın anti-faşist mücadelesi nasıl bir önderliğe sahip olursa sağlıklı bir şekilde gelişebilir? "Yaşasın Sovyetler Birliği" diye bağıran güçlerle kolkola girerek faşizme karşı mücadelede başarı sağlamak mümkün müdür? Ya da faşizme karşı tamamen yanlış bir eylem çizgisi izleyen maceracı güçlerin önderliğinde MHP'yi yenilgiye uğratmak mümkün müdür? Hayır, bunların faşizme karşı mücadele saflarına yuvalanmaları ve mücadeleyi saptırmaları halk hareketini ilerletmeyecek tam tersine halkın baş düşmanı olan Sovyetler Birliği'ni güçlendirecek ve MHP'nin yenilgiye uğratılmasını imkansız hale getirecektir.

Anti-faşist mücadeleyi başarıya ulaştırmak ancak doğru bir önderlikle olabilir. Rusya'dan gelen tehdide karşı mücadeleyi esas alan ve faşizme karşı mücadelede akıllı ve ihtiyatlı bir kitle çizgisi izleyen bir halk hareketi bağımsızlık ve demokrasi hareketini ilerletmenin ve MHP'yi yenilgiye uğratmanın teminatı olacaktır. Öyleyse yapılması gereken CHP umudunun sönmesinden sonra halkın demokratik hareketini çok daha tehlikeli yollara sürüklemek isteyen Moskova'nın güçlerini ve maceracılığı demokratik saflardan tecrit etmek ve doğru devrimci önderlik etrafında birleştirmektir.

Çorum'u Unutursak...

(Baştarafı 1. sayfada)

askerleri de dizdik mi, hiç bir kaygıya yer kalmaz değil mi? Ölenler derseniz, şairin dediği gibi onlar da unutulur.

"Çorum'u bırakın" demek, aslında Tokat'ı Sıvas'ı, Amasya'yı, Erzincan'ı, Elazığ'ı, Maraş'ı, Malatya'yı vb. bırakın demektir. Bütün bunları bırakıp da, Türkiye'yi bırakmamak mümkün müdür?

Çorum olayı, biten ve arkada kalan bir olay değildir ki! yazık: Yurdumuzun geleceği açısından son derece tehlikeli bir başlangıçtır, kötü bir habercidir.

Kimileri de, Çorum olayının mezhep ayrılığı ile ilgisi yok şeklinde açıklamalarda bulunuyorlar. Üstelik bunlar mezhep partileridir. "Mezhep ayrılığı ile ilgisi yoktur" da, temeline dinamit yerleştirilmiş olan bölgeler, niçin farklı mezhepten yurttaşlarımızın oturduğu bölgelerdir? Niçin MHP, başka yerlerde değil de, bu bölgelerde bir temel yaratabilmiş ve MSP'yi etkisiz hale getirebilmiştir? Niçin sahte solcu örgütler, gene bu bölgelerde mezhep düşmanlığı temelinde yuvalanma imkanları bulabilmektedir?

Gerçeği kabul etmek gerekir. Türkiye'de Ortaçağdan arta kalan bir mezhep ayrılığı sorunu vardır. Bugün gerek en gerici toprakağalarına ve yobazlığa dayanan MHP, gerekse Sovyetler Birliği'nin yönlendirdiği örgütler, halk içindeki çatlaklara yuvalanabilmekte ve bu çatlakları büyüterek yayılmaktadırlar. Bırakalım Çorum'u, Tokat'ı, bugün İstanbul'un, Ankara'nın kenar semtlerinde bile, mezhep, memleket ve aşiret temelinden beslenen terör örgütleri vardır. Arkamızda kalan 57 yıllık Cumhuriyet yönetiminden sonra durum hala budur. Ortaçağ, büyük şehirlerimizi bile kuşatmıştır. Ülkemizde Maraş, Çorum, Sivas, Malatya yaralarının açılmasına neden olan toprakağalığı, tefecilik, şeyhlik, aşiret ilişkileri, yobazlık yaşamaya devam ediyor. Parlamentosundan televizyonuna, polis ve jandarmasından okullarına kadar her yerde Ortaçağla döne döne yüzyüze gelmiyor muyuz?

MHP ve Moskova'nın yönlendirdiği güçler, ülkemizde bugün çok gerekli olan iç barışı dinamitleyenlerdir. Onlar halkın bölünmesi ve çatıştırılmasının failleridirler. Fakat farklı mezheplerden yurttaşların yaşadığı bölgelerde belli bir mezhebe dayanmakta ısrar eden AP ve CHP gibi büyük partilerin sorumluluğu yok mudur? Lafta Atatürkçülüğü ve modern bir dış görünüşü kimselere bırakmayıp, gerçekte toprakağalığı ile elele yürüyen burjuvazi bu durumdan sorumlu değil midir?

Çorum olayı, bir alarm zilidir. Başbakan Demirel "Çorum'u bırakın" derken, aslında bütün bir milletten bu alarma kulaklarını tıkamasını istemektedir.

Türkiye, Ortadoğu'yu kucağına alan büyük fırtınalı döneme, bölünme ve parçalanma unsurlarını bağrında besleyerek giremez. Girerse, bunun bedeli çok ağır olur. Çorum olayı unutulmamalı, bu yara deşilmelidir. Çorum'da fitili ateşleyenler hemen Başbakanın yanıbaşındadır. MHP'nin getireceği istikrarın ne olduğu Çorum'da iyice açığa çıkmıştır. Her türlü bölünme ve anarşi etkenine karşı kesin bir tavır almadan, barış ve birlik sağlanamaz. Mezhep ayrılığından güç alan terör örgütlerinin kökünü, onlara hayat veren Ortaçağ ilişkileri ile birlikte kazımak, tarihin getirip Türkiye'nin önüne dayattığı büyük bir sorundur.

TİKP...

(Baştarafı 1. sayfada)

lebaşıların cezaevinden sürülmesi ve can güvenliklerinin sağlanması isteğiyle harekete geçmişlerdi. Ancak Adalet Bakanlığı gerekli önlemleri alarak, cezaevinde güvenliği sağlayacağı yerde gardiyanları görevden almıştır.

"Yine can güvenliği olmadığı gerekçesiyle istifa eden Cezaevi Müdürünün yerine eski Adana, Sinop, Çorum ve Sağmalcılar Cezaevleri Müdürlüğünü yapmış olan Celadettin Özel atanmıştır. Yeni atanan Cezaevi Müdürü Celadettin Özel MHP yanlısıdır ve işkencecidir. Görev yaptığı bütün cezaevlerinde önemli olaylara neden olmuştur.

"Müdürlük yaptığı cezaevlerinde uyguladığı işkence ve zorbalıklar basına yansımış ve şiddetli tepkiler toplamıştır.

"Adalet Bakanlığı, can güvenliği isteyen gardiyanları görevden alarak ve MHP yanlısı bir müdürü atayarak MHP'li hükümlülerin Amasya Cezaevinde tam bir egemenlik kurmalarına yardımcı olmaktadır.

"Baskılara boyun eğmeyerek görevlerini yapmakta ısrar eden gardiyanların görevden alınmaları MHP'li hükümlülerin toplu firar planlarının gerçekleştirilmesini sağlayacaktır.

"Amasya Cezaevinin, MHP'li Müdürün yönetiminde bir MHP kampı haline getirilmesine izin verilemez. Amasya Cezaevinde güvenlik derhal sağlanmalı, MHP'lilerin silahları toplanmalı, MHP yanlısı Celadettin Özel görevden alınmalı ve 29 gardiyan derhal görevlerine iade edilmelidirler."

Üç kişinin...

(Baştarafı 1. sayfada)

me huzurunda söylediği ifadesinin doğru olduğunu açıkladı. Hayrullah Canpolat da dilekçeyi bilmeden imzaladığını, dilekçede yazılanların doğru olmadığını, doğru ifadenin 7 Temmuz günkü duruşmada verdiği ifade olduğunu söyledi.

Sanık Mehmet Kirik de dilekçeyi bilmeden imzaladığını, içinde yazılanların doğru olmadığını, doğru ifadesinin 7 Temmuz günkü duruşmada verdiği ifade olduğunu belirtti. Sanık Mehmet Köse de söz alarak, aynı görüşü savundu.

Daha sonra söz alan sanık Hacı Köse, dilekçeyi bilerek ve okuyarak imzaladığını, dilekçede yazılanların doğru olduğunu savundu. Hakimin bir sorusu üzerine de Faruk Köse'nin kardeşi olduğunu açıkladı.

Dilekçede Mehmet Sağlam, Ali Sağlam ve Mehmet Balta adlı üç yurttaşı öldürenlerin içinde Remzi Canpolat, Hayrullah Canpolat ile Mehmet Köse ve Hacı Köse'nin de bulunduğu belirtiliyor ve Faruk Köse'den söz edilmiyor.

7 Temmuz günkü duruşmada itirafta bulunan ve olaylara Faruk Köse'nin elebaşılık yaptığını açıklayan Hüseyin Köse tahliye edilmişti. Mahkeme heyeti Hüseyin Köse'ye duruşmada bulunmadığı için soru soramadı.

Sanıkların tek tek ne diyeceklari sorulduktan sonra duruşma Hakimi Deniz Hakim Yarbay Gürsel Akbatur Faruk Köse'ye, "Siz istediğiniz kişinin üstüne suçu yıkıyorsunuz. Sıkışınca savcılıkta işkence gördük, jandarmada işkence gördük diyorsunuz. İsterseniz suçu bu defa de jandarmaya yıkın, olmadı mı bu kez de mahkeme heyetine yakın. Nasıl olsa biz burada uyuyoruz. Suçu istediğinize yıkın" dedi.

20 bin ağaçlandırma işçisi üç aydır para alamıyor

İŞÇİ SERVİSİ

ORMAN Bakanlığına bağlı olarak, ağaçlandırma işlerinde çalışan işçilerin üç aydan beri paralarını alamadıkları ve çok zor durumda kaldıkları bildiriliyor.

Bir mevsimlik olarak çalışan ve tüm Türkiye'de sayıları 20 bine yaklaşan işçilerin bir kısmının ücretleri ve diğer bazı sosyal hakları 2, bazılarının ise 3 aydır ödenmiyor.

Muhalefet...

(Baştarafı 3. sayfada)

ğı görüşmeler bugün de devam edilecek, en sonunda da Genel Başkan Ecevit eleştirileri cevaplayacak.

TOPUZ'UN KONUŞMASI

İstanbul Milletvekili Ali Topuz parti içi tasfiyeler üzerinde durdu.

"Genel Başkan haksız ve ağır suçlamalarda bulundu. Partimizin üst yöneticileri, partide yeni bir tasfiye hareketine yönelmişlerdir. Genel Sekreter birkaç gün önce İstanbul'da geniş bir örgüt toplantısında bu yeni tasfiye hareketini açıklamıştır. Genel Başkanın dünkü konuşması bu doğrultuda daha da kararlı olduklarını göstermektedir.

"CHP'de kapı kulu olmadan görevini yapanları yapay suçlamalarla ve hizipçilik yaparak karalayamazsınız. Karalasanız bile tasfiye edemeyeceksiniz.

"Yöneticilerin tutumu ile CHP iç savaşa sürüklenmiyor mu? Kim ne derse desin CHP son birbuçuk yılda hızla bir çöküntüye girmiştir. Parti yöneticileri kendi kusurlarını ve başarısızlıklarını hep parti içi muhalefete yüklemeye çalıştı. Sayın Genel Başkan siz ne istedinizse o size verildi. Kurultaylarda istediğiniz kişileri parti yöneticiliğine tayin ettiniz ve seçtirdiniz. Bizleri parti yönetiminde istemediniz. İstediğiniz kişilerle partiyi siz yönettiniz. Peki şimdi bizden ne istiyorsunuz? Yönetici siz olacaksınız, ama sorumlusu biz olacağız. Olur mu böyle şey?

"Hükümet döneminde milli gelir içinde ticaret kesiminin gelirleri büyük artış gösterirken, işçilerin, köylülerin ve memurların gelirlerinde önemli düşmeler olmadı mı? Dış politikada Doğu-Batı ve Kuzey-Güney diyaloğuna detanta katkıda bulunmak, ABD Başbakanı ile SSCB Prezidyum Başkanı arasında arabuluculuk yapmak gibi iddialar çok abartmalı olmuyor mu?"

Topuz daha sonra Ecevit'in bazı çelişmelerine işaret ederek, "Sayın Genel Başkan son küçük kurultayda 1977 yılında aldığımız yüzde 41 oy mucizedir, bir daha onu elde edemeyiz demişti. Dünkü konuşmasında da 1981 yılında tek başına iktidara gelebiliriz, dedi. Bu değerlendirmelerin hangisi doğrudur?" dedi.

Topuz, Erbakan'a Başbakanlık teklif edilmesi diye bir olayın kendisinin sırtına yıkılmak istendiğine de dikkat çekerek, bunun tümünün yalan olduğunu söyledi.

Topuz CHP örgütünün toparlanmasını, bir muhalefet stratejisi ve ona bağlı bir siyasal eylem planı düzenlenmesini istedi. Topuz buna bağlı olarak CHP'ye destek olan toplum kesimleriyle ve onların örgütleriyle dayanışma sağlanmasını önerdi. Topuz, CHP'nin bir erken seçime de zorlanabileceğine dikkat çekerek buna hazır olunmasını da istedi.

BAYKAL KONUŞUYOR

Antalya Milletvekili Deniz Baykal ise toplumda ortaya çıkan kutuplaşma içinde CHP'nin gittikçe etkisizleşen, küçülen bir faktör haline geldiğini söyledi.

Baykal, Demirel'in cepheleşme ve cihad modeli karşısında demokratik güçleri temel ilkeler etrafında toparlama ve caydırıcı bir etkinlik sergilenmesini istedi.

ERTUĞRUL GÜNAY ECEVİT'İN "CEPHE" İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNE KARŞI ÇIKTI

Ortak Grupta daha sonra söz alan Ordu Milletvekili Ertuğrul Günay, Ecevit'in cepheleşme ile ilgili görüşlerine karşı çıkarak "Faşizmle mücadelenin yolu böyle bir birlik ulusu cephelere bölmek değildir" diyen Günay, MHP ile işbirliği içinde olan AP yöneticilerine diyalog çağrısı yapılarak faşizmle mücadele edilemeyeceğini savundu.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığının bir haberimizle ilgili açıklaması

ADANA-Kahramanmaraş-Gaziantep-Adıyaman ve Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 30 Haziran 1980 tarihli gazetemizde çıkan bir haberle ilgili olarak Topçu Plt. Albay Gani Terzioğlu imzalı bir düzeltme gönderdi. Düzeltme aynen şöyle:

AYDINLIK GAZETESİ
YAZIİŞLERİ
MÜDÜRLÜĞÜNE
İSTANBUL

30 Haziran 1980 tarihli gazetenizin 6 ncı sayfa 8 nci sütununda, "Pazarcık'ta evinde Aydınlık gazetesi bulunduran köylü gözaltına alındı." Başlıklı yazıda, Köy İhtiyar Heyeti Üyesi Vakkas Yaşun'un evine girildiği ve evde Aydınlık gazetelerini gören güvenlik görevlilerinden birinin; "Demek sen devrimcisin, söyle bakalım kaç kişiyi öldürdün" dediği belirtildi. İhtiyar Heyeti Üyesi Vakkas Yaşun'da yasak kitap bulundurduğu gerekçesiyle göz altına alındığı öğrenildi. Denilmektedir. Haber gerçekleri yansıtmamakta olup tamamen asılsızdır.

Olay şöyle olmuştur;

Anılan şahsın evinde Aydınlık gazetesine sarılı bir adet tabanca bulunduğu için sanık ruhsatsız silah bulundurmak suçundan dolayı gözaltına alınmıştır. Basın kanununun 19 ncu maddesine göre ilk çıkacak gazetenizin aynı sayfa ve sütununda ve aynı punto harflerle düzeltilmesini, Rica ederim.

Gani TERZİOĞLU
Top. Plt. Alb.
Bsn. ve Hlk İls Şb Md.

Lübnan'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

1977 sayımına göre, Lübnan'ın nüfusu 3 milyon. Ancak her gün artan ölü sayısını ve her gün gelen Filistinli göçmen sayısını hesaplamak oldukça güç. Lübnan'ın resmi istatistiklerine göre, halkın yüzde 57'si Müslüman (Sünni ve Şii) yüzde 40'ı ise Hıristiyan (Maronitler ve Ortodokslar). Yüzde 3 oranında da Dürzü var. Fransızlar Lübnan'dan ayrılırken bu mezhep ayrılıklarını sürdürmek, bu ayrılığı kurumlaştırmak için bir Anayasa da yapmışlar. Devlet Başkanı Hıristiyan, Başbakan Sünni Müslüman, Savunma Bakanı Dürzü... gibi birtakım ilkeler koymuşlar. O zamandan bu yana da ülke içindeki mezhep ayrılıkları, kaçınılmaz olarak sosyal farklılıkları da beraberinde getirmiş. Örneğin sayıca Müslümanlar çoğunlukta olmasına karşın, ülkenin özellikle mali ve ekonomik yaşantısı Hıristiyanların denetiminde.

1958 yılında, Süveyş bunalımından ve Irak'taki darbeden çekinmeye başlayan ABD yönetimi, "Komünizme karşı tutum almak" adı altında Lübnan'a askeri bir müdahalede bulundu. Zamanın Devlet Başkanı ve şimdiki Ulusal Liberal Partinin lideri Camille Chamoun, Mısır, Suriye ve Sovyetler Birliği'nin Lübnan'da bir ayaklanma tezgahladığını ileri sürerek Amerikan müdahalesini onayladı.

1958'den bu yana Lübnan'ın gidişatını etkileyen iki önemli olay daha oldu: 1975-76 savaşı ve 1976 sonunda 22 bin Arap askerin Lübnan'a girmesi.

Lübnanlı Müslümanlar ve Filistinlilerle, Hıristiyanları karşı karşıya getiren iç savaş 60 bin kişinin ölümüne ve Beyrut'un büyük ölçüde yıkımına neden oldu. Kent kelimenin tam anlamıyla ikiye bölündü. Arap Barış Gücü'nün müdahalesi sayesinde iç savaşın daha kanlı ve daha uzun sürmesi engellendi. Arap Barış Gücünden daha sonra sadece Suriyeli askerler Lübnan'da kaldı.

Şimdi gelişen Falanjist-Ulusal Liberal Partisi çatışmasının altında yatan nedir?

Kimi gözlemciler, bu iki Hıristiyan sağcı güç arasındaki çatışmanın nedenlerini kişisel veya ailesel alanlarda arıyor. Oysaki sorunun özü, Lübnanlı Hıristiyanları hangi tarafın tamamen denetim altında tutmasıdır. Falanjistlerin lideri Pierre Gemayel, güçlü örgütlü askeri güçleri sayesinde rakibi Chamoun üzerinde bir üstünlük sağlamıştır. Şimdi de her iki silahlı kuvvetin kendi denetimi altında birleşmesini istemektedir. Her iki grup da Lübnan'da Suriye ve Filistin varlığına karşıdır. Gemayel, siyonizme karşı olduğunu söylese bile, Lübnan'ın istikrarsızlığa yavarlanmasına neden olduğu için nesnel olarak Begin yönetimini güçlendirmektedir.

İki rakip güç arasında somut olarak açık kent Beyrut'un kaçakçılık limanını denetim altına almak, zengin Maronit semtlerin haracını toplamak gibi sorunlar da vardı.

Güç kapışması sürüyor. Askeri güç dengeleri Gemayel'in Falanjist Partisinin Lübnanlı Hıristiyanları kendi bünyesinde toplaması yönünde...

20 bin direnişçi...

(Baştarafı 1. sayfada)

duğunu kaydeden Fransız gazeteci, "Direnişçiler, cesaretlerini askeri taktiklerle birleştirirlerse başarı kazanabilir" şeklinde bir tespit yapıyor.

Kremlin yönetiminin Batılılara şirin görünmek amacıyla Olimpiyatlar öncesi ve sırasında, Afganistan'da harekat düzenleyemeyeceğini belirten gözlemciler, direniş kuvvetlerinin bu fırsatı iyi bir şekilde değerlendirebileceklerini belirtiyor.

Japon Başbakanı Ohira'nın cenaze törenine katılan Avustralya Başbakanı Malcolm Fraiser, Sovyetler Birliği'nin Afganistan işgalini kınayarak, Kremlin yönetiminin bu tutumunu "Nazi Almanyası'nın İkinci Dünya Savaşı öncesinde Ren bölgesini işgal etmesine" benzetti. Fraiser, Sovyetler Birliği'nin "Günümüzün emperyalist devleti" olduğunu sözlerine ekledi.

Öte yandan, Olimpiyatların yaklaşmasıyla Kremlin yönetimi Rus muhalifleri üzerindeki baskılarını yoğunlaştırıyor. KGB ajanları, Moskova'daki birçok muhalifin evini basarak, keyfi sorgulamalar yaparken çok sayıda muhalifin de Moskova dışına sürgüne gönderildiği öğrenildi. Bu arada KGB'nin Olimpiyatlar sırasında meydana gelebilecek olaylar konusunda şimdiden muhalifleri sorumlu tuttuğu öğrenildi.

Ünlü fizik bilgini A. Sakharov'un sürgün olarak yaşadığı Gorki kentinden ise hiç bir insan Moskova'ya gidemiyor. Olimpiyatları izlemek isteyen Gorkili sakinler, özel izin almak zorundalar.

Öte yandan, Kremlin yöneticilerinin, Olimpiyatları izlemek üzere Moskova'ya gelen Batılı basın mensuplarına "Spordan başka her hangi bir konu ile ilgilenmeyin, bu konuda yazılar yazmayın" şeklinde açık telkinlerde bulunduğu belirtildi.

İçişleri Bakanı...

(Baştarafı 1. sayfada)

neşriyatlar vardır. Devletin varlığını kabul etmek istemeyenlere daha önce de gösterildiği gibi bundan sonra da gösterilecektir."

Patron bizi...

(Baştarafı 1. sayfada)

Göçer arkadaşımla beraber ne oluyor diye grev yerine koşuyoruz. Bizleri kapıda işçiler karşılıyor. Fabrika Baştemsilcisi Hüseyin Arabacı'yla birlikte işçilerin grev barakasına giriyoruz.

"Fabrikamızda 886 sendikalı işçi var. Hepimiz tam bir birlik içinde grevimizi sürdürüyoruz. Patron bizim birliğimizden rahatsız, bu yüzden çeşitli oyunlara başvuruyor. Önce milli güvenlik gerekçesiyle hükümet Paşabahçe grevini erteledi. Bizim grevi de aynı kararın kapsamı içine alarak durdurmak istediler. İtiraz ettik, bu teşebbüs sökmedi."

Çevremizi saran işçilerin hepsi bir derdini anlatıyor. Yanımıza gelen yaşlı bir işçi şöyle diyor: "Yaz kardeşim adım Ahmet Çırak. 11 yıllık işçiyim, elime 5 bin 300 lira geçiyor." Elinde kaç lira aldığını gösteren ücret bordrosunu bana uzatıyor.

Yeniden Baştemsilci Hüseyin Arabacı'ya dönüyoruz. Anlatmaya devam ediyor:

"İşveren Eczacıbaşı'yla bir anlaşma yapmış. Ona serum şişelerini satacakmış. Eczacıbaşı da mahkemeden üç saat içinde karar çıkararak deposundaki şişeleri almak için fabrikanın kapısına dayandı. Bizde karara itiraz ettik. Ancak işveren temsilcileri mahkemeye gelmediği için duruşma bir hafta sonraya ertelendi. İtirazımız karara bağlanmadan şişeleri götürmek istiyorlar. Olmaz böyle şey."

Etraftaki işçiler atılıyor. "Kardeşim şimdi de bizim hastaların şişelerine el koyduğumuz gibi bir hava yaratmak istiyorlar. Versinler hakkımızı hiç bir sorun kalmaz. Ama sağlık bahanesiyle bizi zor duruma düşürmek istiyorlar. Daha önce işverene alacağın malzeme varsa al dedik. 23-24 gün süre tanıdık. O zaman bu şişeleri almadı, su şişelerini ve meşrubat şişelerini aldı. Niyeti bizim başımızı derde sokmak. Oyuna getirip askerle çatıştırmak."

İşçiler etrafımızı sarıp şikayetlerini dile getiriyorlar. "Bizi yıldırmak istiyorlar. Bu sabah bir arkadaşımızı durakta beklerken polisler hiç yoktan dövdüler. Kalıp tamircisi Kaya'yı daha sonra da ite kaka fabrika önüne getirdiler."

Bekleyiş içindeki Topkapı Şişe Cam işçilerinden ayrılıyoruz. Kendilerine başarılar dilerken onlarda bize "Aman şu dertlerimizi yazın, gazeteler doğru dürüst dertlerimizi dile getirmiyorlar" diyorlar. Bizde söz veriyoruz. Topkapı Şişe Cam işçileri şimdi serum şişeleri için Eczacıbaşı'nın gelip kapıya dayanmasının bekleyişi içindeler.

Yol-İş...

(Baştarafı 3. sayfada)

Müdürünün bir işçiyi tokatlamasına karşı çıktıkları için feshedildiği öğrenildi.

Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier de Tes-İş Genel Kurulunda yaptığı konuşmada YSE'deki partizanlıkları Başbakana bizzat aktardıklarını ancak bir sonuç alamadıklarını açıklamıştı.

Yol-İş Başkanlar Kurulu toplantısında partizanlık uygulamalarının da ele alınması bekleniyor.

BEYKOZ DERİ KUNDURA'DA GREV KARARI ALINDI

Türk-İş'e bağlı Deri-İş Sendikasıyla Sümerbank Genel Müdürlüğü arasındaki görüşmelerin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine Beykoz Deri Kundura Fabrikasında grev kararı alındı.

2 bin 500 işçinin çalıştığı fabrikada alınan grev kararının daha çok parasal maddelerden kaynaklandığı ve anlaşma sağlanamaması halinde Deri-İş'in grev sürecini işletmeye başlayacağı bildiriliyor.

Öte yandan Deri-İş'in Kazlıçeşme'de özel işyeri sahipleri ile son olarak imzaladığı sözleşmeden sonra birçok iş yerinde işçilerin sendikaya girdiği öğrenildi. Deri-İş yetkilileri yeni örgütlendikleri işyerlerinde işverenlere aynı sözleşmeyi önerdiklerini ve fazla zorluk çekmeden kabul ettirdiklerini belirtiyorlar.

Deri-İş'in İzmir'de 16 işyerindeki sözleşme görüşmelerinin ise önümüzdeki aylarda başlayacağı bildiriliyor.

DOĞUM

Yazarımız Nimet Arzık'ın torunu oldu. Küçük BAYRAMHAN'A uzun ömürler dileriz.

Aydınlık Çalışanları

BAŞSAĞLIĞI

Yaylıca köyünün sevilen önderlerinden

Mehmet Horoz'un

bir trafik kazası sonucu hayatını yitirdiğini üzüntüyle öğrendik. Ailesine, arkadaşlarına ve tüm Yaylıca köyü halkına başsağlığı dileriz.

TİKP Hatay İl Örgütü

Hua Guofeng...

(Baştarafı 1. sayfada)

ya'nın işgalinin Çinhindinde ve Ortadoğu'da barış ve istikrar üzerine stratejik etkileri olduğu konusunda birleştiklerini açıkladı.

Öte yandan Hua Guofeng'le görüşmeden önce Japon Televizyonuna bir demeç veren Carter, ABD ve Çin arasında ilişkilerin gelişmesinin dünya barışının yararına olduğuna ve Asya'ya istikrar getireceğine inandığını söyledi. Carter, ABD ve Çin'in Sovyet askeri gücünün oluşturduğu tehdidi asgariye indirmek için çeşitli stratejik kaygıları paylaşmaları gerektiğini belirtti.

Carter, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgal etmesinin ve Vietnam'ın Kamboçya'yı istila etmesine göz yummasının Asya'da istikrar ve barışı tehdit eden gelişmeler olduğunu kaydetti.

Başkan Carter, Çin'in Japonya ve Amerika ile ilişkilerini geliştirmesinin dünya tarihinde bir dönüm noktası olduğuna inandığını sözlerine ekledi.

Daha sonra bir açıklama yapan Beyaz Saray sözcüsü, Carter'ın konuşmasının Sovyetler Birliği'ne karşı bir Çin-Japon ve ABD ittifakı olarak anlaşılmaması gerektiğini kaydetti.

Carter ve Hua Guofeng ABD seçimlerinden sonra birbirlerini ziyaret edecekler.

Katliamdan iki...

(Baştarafı 1. sayfada)

dan geçen bir taksiden ateş açıldı. Kimliği belirlenemeyen genç olay yerinde öldü.

YAKALANANLAR

Öte yandan yakınları kaçırılan, öldürülen ve evleri yakılıp yağmalanan vatandaşlar, kundaklama ve cinayet faillerini teşhis ederek yakalattırıyor.

Askerlik Şubesinde memur olan Mehmet Baş, Terlemezler Mahallesindeki evini yakanları teşhis ederek yakalattırdı. Mehmet Baş'ın evini yakmaktan sanık olarak, hava değişimi için Çorum'a gelmiş olan er Hasan Celt gözaltına alındı. Mehmet Baş evini yakan diğer kişiler olarak Hasan Sarıtaş (Gazetemizde elebaşılar arasında çıkan Bakkal Hasan), oğlu Yılmaz Sarıtaş ve Yusuf Dinçer'i de şikayet etti.

Ulukavak'daki evinden olaylar sırasında kaçırılan ve halen bulunamamış olan Hüseyin Kalpakçı'nın hanımı, kocasını kaçıranları Askerlik Şubesinde askerliğe sevk kararı aldırtırken tanıdı ve yakalattı. Soyadları saptanamayan Yakup ve Celal adlı kişiler gözaltına alındı. Yakup adlı kişinin Emniyete götürülürken, "Beni Allaha da götürseniz, geri geleceğiz" diye bağırdığı duyuldu. Bu kişilerin daha önce de ihbar edildikleri, ancak görüldüğü halde yakalanmadıkları öne sürüldü.

İÇ GÖÇLER DEVAM EDİYOR

Çorum'da Alevilerin oturduğu semtlerden Sünnilerin semtlerine, Sünnilerin oturduğu semtlerden de Alevilerin semtlerine göçler devam ediyor. Göç edenler, sürekli tehdide uğradıklarını, her gece sözlü tehditler aldıklarını veya kapılarının altından şehri terketmelerini isteyen yazılar atıldığını belirtiyorlar.

Sokağa çıkma yasağı 04.-20.00 saatleri arasında kaldırılmasına rağmen, vatandaşlar işyerlerine gidemiyor, dükkanlarını açamıyor. Birçok memur, maaşlarını almak için bile işyerlerine gidemediklerini söylüyorlar.

Önceki gün kurulan Çorum pazarının son derece tenha olduğu görüldü. Her zaman çok kalabalık olan ve birçok köylünün geldiği Çorum pazarına bu kez sadece ova köylerinden yoğurt ve çökelek getirildiği, bunların fiyatlarının da geçen haftaya göre iki misli olduğu görüldü. Yoğurt ve çökelek dışında bütün gıda maddeleri köylerden gelmediği için çevre illerden getirilmişti. Her hafta akşam geç saatlere kadar süren pazar, bu hafta öğle vaktinde müşterisizlikten kapandı.

Öte yandan şehir dışında tarlaları bulunan yurttaşlar can güvenlikleri olmadığından hasat kaldırmaya gidemiyor. Arpa ve buğday başaklarının dökülceğinden endişe eden yurttaşlar, hasatı yapmak için can güvenliklerinin sağlanması konusunda valiliğe dilekçeler vermelerine rağmen, olumlu cevap alamıyorlar.

Derik ve...

(Baştarafı 1. sayfada)

toplam 7 öldürme, 7 de yaralama olayında kullanıldığı balistik incelemeler sonucunda belirlendi. Silahların balistik sonuçlarının değerlendirilmesinin yanı sıra olayların görgü tanıklarının ifadelerindeki eşkallerin de birbirini tuttuğunu kaydeden yetkililer, tanıkların "MLSPB" adlı örgütün Merkez Komitesi üyesi olduğu iddia edilen Tamer Arda üzerinde birleştiklerini bildirdiler.

Şişli'de Mehmet Evcil adlı bir şahıs özel otomobilinin içinde açılan ateş sonucu öldü.

DİKMEN'DE BİR ODTÜ ÖĞRENCİSİ ÖLDÜRÜLDÜ

Gece 22.30 sıralarında Dikmen Caddesinde Gazino durağı yakınında yolda bir yaralı bulundu.

Yoldan geçmekte olan ve TBMM Sekreterliğinde çalıştığı bildirilen R.O. adlı şahıs yaralıyı görerek bir taksi ile Hacettepe Hastanesine getirdi. Ancak hastaneye gelindiğinde yaralının öldüğü belirlendi. Tabanca ile üç yerinden vurulan gencin ODTÜ Hazırlık Bölümü öğrencisi Oğuz Bengi olduğu saptandı.

Önceki gece 22.30 sıralarında Dikmen Karapınar Mahallesinde bir eve yanıcı madde atıldı. Çocuklarını ve evini kurtarmak isteyen ev sahibi Ahmet Gürsoy dışarı çıkınca kendisine silahlı kişilerce ateş edildi. Ahmet Gürsoy başından ağır şekilde yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

KOMANDOLAR DEVLET SU İŞLERİNDE İŞTEN ÇIKANLARA SALDIRDI

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde önceki gün akşam üzeri 18.00 sıralarında işten çıkmakta olan memurlara dışardan gelen bir grup komando taşlı, sopalı ve silahlı saldırıda bulundu. Saldırıda, Makina Mühendisi Mehmet Yiğitaslan tabanca kurşunuyla, Nafit Yıldız da taş ve sopalarla yaralandı. Sol görüşlü olan yaralıların durumlarının ağır olduğu ve hayati tehlike gösterdiği belirtildi.

DSİ'de daha önce de dışardan gelen bir grup komando iş bitiminde, çıkmakta olanlara saldırmıştı.

GAZİANTEP'TE İŞYERİNİN TARANMASI SONUCU YARALANAN FIRINCI HASTANEDE ÖLDÜ

Bir süre önce Düztepe semtindeki fırının kimlikleri belirlenemeyen kişilerce taranması sonucu ağır yaralanan ve Devlet Hastanesinde tedavi altına alınan Cuma Çelik adlı fırıncı öldü.

İSLAHİYE'DE FAŞİSTLERİN KURŞUNLADIĞI DEVRİMCİ ÖĞRETMEN ÖLDÜ

4 Temmuz Cuma günü MHP'li faşistler tarafından yoluna pusu kurularak silahlı saldırıya uğrayan öğretmen Nevzat İncealtın, kaldırıldığı Adana Numune Hastanesinde kurtarılamayarak perşembe günü öldü. Cenazesi Samsun'a gönderildi.

Saldırganlardan 5 kişi yakalandı. Yakalanan faşistler Hacı Haluk Arslan, Mehmet Ali Özdemir ve ismini öğrenemediğimiz 3 komando. Bir saldırganın da arandığı öğrenildi.

Ortaokul öğretmenleri can güvenlikleri olmadığı için okula gidemiyorlar. Ayrıca Nevzat İncealtın ölmeden önce okula gelen Alay Komutanına tehdit ve baskı altında olduğunu söylemişti. Buna rağmen olay günü güvenlik önlemi alınmayışı dikkat çekti.

Çorum'da bugün...

(Baştarafı 1. sayfada)

belirtmektedirler. Halkı bugün büyük bir tedirginlik içine sokan, neredeyse her an savaşın patlamasını bekleyen iki düşman cepheye bölen, gerçek düşmanlıklar değil, MHP'nin yarattığı ortamdır. Bu bölünmenin yıllarca kapanmayacak kadar derin olması için caniler Musa Azil gibi 55 yaşında bir yurttaşın diri diri gözlerini oymaktan, kulaklarını kesmekten, öldürüp bir tarlaya atmaktan bile kaçınmamışlardır.

Acılar tarife sığmaz. Bunu anlamayacak yüreğe yürek denmez. Fakat çare nedir? Bugün intikam duygularıyla değil, akılla hareket etmek günüdür. Hangi taraftan gelirse gelsin, yeni acılar yaratacak her davranış sadece MHP'nin işine yarayacak ve sadece halka, Alevisiyle Sünnisiyle Çorum'a zarar verecektir. Çorum'un 50 binlik ve 30 binlik iki kesime bölünmesi gerginliğin sürmesinden, ekonomik hayatın zayıflamasından, sonuç olarak emekçilerin zarar görmesinden başka ne sonuç verebilir? Misillemeler, yeni misillemelerden başka bir yere götüremez ve acıları hafifletemez. Halkı bölen her tutum ne kisve altında olursa olsun MHP'nin hanesine yazılır.

Esas sorun cinayetin ve tertibin kaynağını kurutmaktır. Yani MHP şebekesinin sonunu getirmektir. MHP'ye karşı mücadelenin püf noktası Alevi-Sünni bütün halkın birliğini, ama gerçekten, savunmaktır. Bugün Çorum'da devrimciliğin ölçüsü budur. MHP sadece Alevilere zarar vermiyor. MHP bütün halkın düşmanıdır. MHP tertip ve çatışmayı Sünni halk üzerinde de zorbalık yaparak, Sünni halkı da oyuna getirerek çıkartmıştır. Ekonomik hayatın sürmemesinden Sünni halk da zarar görmektedir. MHP'liler etkili oldukları kesimlerde halka baskı yapmaktadırlar.

Alevi-Sünni birliği için gerçek önlemler alınmalı, içten tutumlara yönelinmelidir. En başta yapılması ve devrimcilerin önderlik etmesi gereken iş, Alevi ve Sünni kesimlerden göçleri önlemektir. Bunu sağlamak için gerçek güvencelere ihtiyaç vardır. Semtlerin ileri gelenleri biraraya gelerek göçmeye zorlayan her türlü tutumla kesinlikle mücadele edileceğini açıklamalıdırlar. Hangi gerekçeyle olursa olsun ve hangi fikirden olursa olsun yurttaşlar göçe zorlanmamalıdır, Zorlayanlara karşı çıkılmalı ve teşhir edilmelidir. Her yurttaş istediği yerde oturabilmelidir. Göçe hazırlananlarla görüşülmeli ve güvence verilmelidir. Böyle bir uygulamanın bütün şehirde birden yapılmasının olanaksız olduğu doğrudur. Ama nerede yapılabiliyorsa orada başlanmalıdır. Bu tutum halkı birleştirecek, gerginliği azaltacak ve tertibin zeminini zayıflatacaktır.

Bazı sivri akıllılar bu tür uygulamalara, "Siz saldırganı mı koruyorsunuz, onlar MHP'li olduğu için göçüyor" gibi gerekçelerle karşı çıkacaklardır. Bilmemektedirler ki, bu siyaset göçmek isteyenlerden çok, saldırıya uğrayan halkın güvenliği için gereklidir. Alevi semtlerdeki Sünnilerin Sünni kesimlere göçmesini isteyen, bunun için dedikodular çıkaran, tehdit ve tertiplere girişen MHP'dir. Halk içinde MHP'ye hizmet eden tutumları mahkum etmeden ne güvenlik sağlanabilir ne de MHP yıkılabilir.

Milönü'nü de gezdim, Ulukavaklar'ı da: Ne birinde ne de öbüründe canavarlar var. Her iki semtte de emekçiler, yurttaşlar var. Canavar olan MHP'dir, onun ırkçı, mezhepçi faşist ideolojisidir. Nerede olursa olsun bu türden iktidar ortadan kaldırılmadan, buna yarayacak bir çizgi izlenmeden devrimci olunamaz, halk savunulamaz. Başka çıkış yolu yoktur.

DÜZELTME

9 Temmuz Çarşamba günkü gazetemizde saldırganlardan olarak belirtilen Osman Gülbay'ın adı yanlışlıkla Osman Gülbaş olarak çıkmıştır. Ayrıca, Hasan Yalçın'ın basın açıklamasında, 1. maddede MHP yerine AP yazılmıştır. Düzeltir, özür dileriz.

"Fındık...

(Baştarafı 3. sayfada)

karşıya olduğunu ve Çorum ve yöresinde önümüzdeki birkaç gün içerisinde buğdayın hasatı yapılmaz ise başakların fazla kuruması sonucu tane dökülmesi meydana gelerek en az yüzde 50 kaybın sözkonusu olacağını söyledi.

KAYIP — Aydınlık muhabir kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Hayal TONGER

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın Milliyet Dünya Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet

Milliyet: "Operasyonlar küçük terör odaklarından başlatılacak"

Milliyet Gazetesi 10 Temmuz tarihli yayınında hassas bölgeler toplantısında alınan kararlardan sözediyor. Milliyet alınan kararlarla ilgili şunları yazıyor:

Hükümet "Küçük terör odaklarını" kurutmaya karar vermiştir.

Toplantıda, devletin teröre kesin bir sonuç alıcı bir biçimde yaklaşımda bulunması için her türlü önlemin alınması kararlaştırılmıştır. Bu arada, terör odaklarından Çorum, Çeltek, Suluova, Fatsa, Ünye ve Çamaş gibi terör odaklarına askeri birliklerin de katılması ile operasyonlar düzenlenmesi ve buradaki tüm anarşistlerin ele geçirilmesi ve silahların toplanmasına başlanması ve kesin sonucun bir an önce alınması istenmiştir.

Bildirildiğine göre, toplantıda, Kars, Şavşat, Turgutlu, Tarsus ve İskenderun'da terörün azaldığı ve buralarda terörün söndürüldüğü kararına varılmıştır. Ayrıca teröristlerin "gezginci" oldukları ve bunların Tariş'ten çıkarılan kişiler oldukları ve duyarlı il ve ilçeleri belirleyerek buralarda üslendikleri ve terörü burada da sürdürdükleri sonucunda birleşilmiştir. Turgutlu, Antalya, Tarsus ve daha sonra Çorum olaylarını da bu kişilerin düzenledikleri belirlenmiştir.

Toplantıda ayrıca, Rize'den İskenderun'a çekilen bir hattın doğusunda kalan bölgede sağ-sol çatışması olmadığı, bunun bir etnik grubun terörü olduğu, bu bölgenin de çizginin batısındaki terör odaklarının söndürülmesinden sonra ele alınması kararlaştırılmıştır. Ayrıca, sözü edilen bölgelerdeki terörün söndürülmesinden sonra büyük çapta bir operasyonla İstanbul, Ankara ve Adana illeri ele alınacaktır.

TİYATRO

Tahir Özçelik

Eleştirmenin not defterinden (6)

Seçkin azınlığın tiyatrosu: Nisa Serezli-Tolga Aşkıner

Yoksul ama iyi niyetli ve azıcık üşütmüş yaşlı bir kadını; biraz fingirdek ve snob ama aynı zamanda oldukça saf ve kuruntulu bir kadını; hem cırlak, hem duygulu, hem çokbilmiş hem alabildiğine cana yakın bir kadını; bir gün önce Parisli bir kenar mahalle dilberiyken, ertesi gün Ege köylerinden birinde çöpçatanlık yapan, hem de koca köyü parmağında oynatan bir kadını; kısacası, yeryüzünde birbiriyle kesişen, ama gerçek yaşamda çevremizdeki göze batmayan, adeta ''mikroskobik'' yüzlerce kadın tipinden herhangi birini tiyatro sahnesine çıkarıp, onu kendisiyle eşleştirebilen sanatçının kim olduğu sorulsa, buna verilecek yanıtların yüzde doksanı her halde ''Nisa Serezli'' olurdu.

Doğrudur. Nisa Serezli, kendi kendisiyle kesişen, ama yüzlerce değişik kadın tipinden herhangi birini sahneye çıkardığı zaman, onu hemen kendi kimliğine çekip boyutlandıran, çoğu kez, kendisini bile aşmasına göz yuman bir oyuncudur.

Günlük yaşamında olduğu gibi sahnede de yapmacığı yoktur Nisa Serezli'nin. Kendi söylediklerine kendi de gülecek, kimliğine büründüğü oyun kişisiyle birlikte gözyaşı akıtacak kadar doğaldır. Gerekirse, oyuna minik tuluat bölümleri de katıverir, ama bunu öyle yerli yerince yapar ki, kimse farkına bile varmaz.

Nisa Serezli İsviçre'nin Lausanne kentinde mimarlık, İstanbul Üniversitesinde Fransız filolojisi okudu, Gazetecilik Yüksek Okulunu bitirdi. Gençlik Tiyatrosunda kulise adımını attı ve 1955'ten itibaren çeşitli topluluklarda iyice bilendi. 1967'de Ayfer Feray'la anlaşıp Alkazar Sinemasında, bir yıl sonra da Tolga Aşkıner'le birleşip, Şişli'deki Ümit Tiyatrosunda bağımsız çalışmaya koyuldu. Ödüller kazandı, oyunlar çevirdi ve yönetti. Bunlardan kimi binin üstünde oynadı; kimi 300-400 kez sergilendi. Tutmayanlar da oldu elbet. Sirarpi Acemyan'lı, Yılmaz Gruda'lı, Perran Kanat'lı, Hüseyin Kutman'lı, Ali Yalaz'lı Gönül Peyman'lı, Turgut Boralı'lı, Sevil Üstekin'li kadrosundan bazen alabildiğine neşelendiren, bazen buruk buruk gülmemize neden olan, bazen yutkunmamızı engelleyen, bazen de o ''mikroskobik'' insanların içinde gizledikleri küçücük bunalımları, dertleri, hüzünleri, mutlulukları tüm seyircilerine yaşatan nice güzel oyunlar seyrettik.

Anta Toros, Demircan Türkdoğan, İdil Oğuz, Zerrin Tuncel gibi genç sanatçılar bir görünüp bir gözden yittiler ama çizdikleri kompozisyonlar belleklerimizde uzun süre canlılığını korudular.

İlle de Nisa Serezli...

Seçtiği oyunlarda hiç bir zaman büyük adlara, iddialı yapıtlara, yapabileceğinden daha fazlasına el atıp kendini harcama yanlışına düşmeden bulvar türünün sevimli örnekleriyle yetinmesini bildi. Doğru ya da yanlış, ama içtenlikle sanatını kabul ettirdi. ''Paşaların Paşası'', ''Tatlı Kaçık'', ''Talih Kuşu'', ''Çılgın Amanda'', giderek ''Ah Kadınlar Vah Erkekler'', ya da ''Umut Dünyası'' gibi orta derecedeki vodvilleri bile bir Nisa Serezli damgasıyla sevdirip benimsetti.

10 yıla yakın bir süre güçlüklere, çelmelere karşı umutla, sabırla direndi. Derken, birçok özel tiyatronun başına gelen, onun da başına geldi. Şişli'deki salondan ayrılmak zorunda kaldı. Ankara'ya göç etti. Yine direndi. Ama sonunda yeniden İstanbul'a dönüp, bir gece kulübünde ''show'' yaparak geçim yüküne çözüm bulmayı denedi.

Nisa Serezli-Tolga Aşkıner topluluğu yavaş yavaş çözüldü. Şimdi yalnız rollerden anılar var. Neden böyle olduğu sorusuna da gerçekçi bir yanıt verebilir miyiz acaba?

Bizce. Türk yazarlarına önem vermeyiş başta geliyor. Tiyatronun dağarına giren yapıtlar arasında yerli oyunlara hemen hiç rastlanmaz. Beri yandan, seyircisini hep seçkin sınıftan seçti. Bir başka deyişle toplumun tedirgin edilmekten, iğnelenmekten, birtakım ''tabu''larına sataşılmaktan hoşlanmayan kesimine göre tiyatro yapmayı yeğledi. Ama, aynı toplum kesimi, Nisa Serezli-Tolga Aşkıner tiyatrosuna arka çıkmadı. Gelişen ve yeni yetişen seyirci sınıflarına ayak uyduramayış etkenini de sayabiliriz.

Bir gün, İstanbul seyircisi yeni bir Nisa Serezli bulursa, hakettiği ilgiyi ondan esirgemeyecektir, sanırız.

Nisa Serezli John Patrick'in ''Başbakan Oluyorum'' adlı oyununda.

BEDRETTİN CÖMERT'İ ANMAK

Esin Dai

(Hacettepe Üniv., Sosyal ve İdari Bil. Fak., Sanat Tarihi Böl. Asis.)

Masanın üstünde bir sigara tablası ve içinde üç izmarit. Biri kendiliğinden sönmüş, belli ki unutulmuş, duvarda resimler... Oğullarının suluboyaları, yanıbaşında her ölümden sonra bastırılan fotoğraflardan biri. Ceyhun Atuf Kansu (1919-1978). Köşede içi boş bir su şişesi. Daktilo, biraz sonra açılıp yazılacak gibi hazır bekliyor masada. Çoğaltılmış fotoğraflar, sayfaları belirlenmiş kitaplar, bir tarafta öğrenci sınav kağıtları, notlar, notlar, notlar... Temmuz güneşi hiç bir karanlık köşe bırakmadan aydınlatmış her şeyi. Ama yarım kalmış bir şey var bu odada. Nedir yarım kalan? Daktilo edilecek yazılar mı, düzenlenecek kitaplar mı, yerleştirilecek fotoğraflar mı, okunacak sınav kağıtları mı, yoksa sönmüş sigara mı? Tüm bunlar, bu dağınıklık, bu terkedilmişlik neyi simgeliyor? Yarım kalan bir yaşamı, bir ömrü mü, yoksa yarım kalan bir ağıdı mı? Ya da kurutulmak istenen düşünceyi mi?

Artık bitmeli bu sorular, bu ağıt, bu odanın yalnızlığı, bu kitapların terkedilmişliği. Düşünce ölür mü hiç? Yaşam durdurulabilir mi? Gelişme önlenebilir mi? Düşünce ölmez. Yaşam durmaz. Gelişme önlenemez. Öyleyse açılmalı bu oda. Bitmeli bu kitapların yalnızlığı, bu odanın sessizliği.

Evet, bitmeli bu duygusallık. Duygu yaşamın bir parçası, onsuz olunamaz. Ama salt duygu tek başına ilerletemez yaşamı, yanıbaşında mantık bulunmazsa.

Bedrettin Cömert'in odası açılıyor bugün. Öldürülüşünün ikinci yıldönümünde. Eşinin gitmeden bıraktığı kitaplarıyla birlikte açılıyor. Öğrencileri yararlansın diye. Beynin gelişmesine yardımcı olan, yaşam birikimini kuşaklara sunan kitaplar, yeni beyinlere de yardımcı olsun diye. Kitaplar, insan yaşamının, tüm düşünce ve deneyimlerinin, sınanmış bilgilerin, yeni teori ve pratikler geliştirmenin işaret taşları.

Bedrettin Cömert çok duygusaldı. Ama, çevreyi ve dünyayı değiştirebilmek için bunun tek başına yetmeyeceğini de çok iyi bilirdi. Değişime, yazdıklarıyla, araştırmalarıyla katkıda bulunuyordu. Ama bunu yaparken nesnelliği, titizliği, sabrı elden bırakmazdı. Okumak, araştırmak, yazmak; bunları çevresiyle birleştirmek, bütünleştirmekti amacı. Bunu uyguluyordu da. Yaptıklarını ve yapacaklarını dünyadan koparmadığı için değişimlere de açıktı. Dogmatik değildi, fikirlere saygılıydı, tartışırdı. Biz, öğrencilerine, belki de farkında olmayarak öğrettiği en önemli şeydi bu. Bilimselliğin özü olan, olgulardan kalkarak olgulara yaklaşmak, yaşamı tüm ayrıntılarıyla kavramaya, tatmaya çalışan bir duyarlılık ve bunların özümlenmesiyle ileri atılacak adımlar, onun kendisinde uygulamaya çalıştığı anlayışlarıydı. Yazıları incelendiğinde; olaylara, sanat kuramlarına ve anlayışlarına yaklaşımının değişim içinde olduğu görülür. (X)

İkinci ölüm yıldönümünde; öğrencilerinin ve onu anmak isteyenlerin; ağıdı ve onun adından yararlanarak slogan yarışı yapmayı, bunları bir yana bırakmaları, onun yaşama yaklaşımını kavramaya çalışmaları ve hatta onu aşarak kendilerini ve insanlığı geliştirmeyi öğrenmeleri, bilinmeli ki en iyi anma töreni olacaktır.

(X) B. Cömert kaynakçası için, ''Bedrettin Cömert'e Armağan, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal ve İdari Bilimler Fakültesi, Beşeri Bilimler Dergisi, Özel Sayı, Ankara 1980, s. XI-XVI.'' dan yararlanılabilir.

Elim anahtar bile tutmak istemiyo. O katip döyüşü nahak yere zıfır etti yevmiyeyi böyün...

Akbaş Murat'ın serüveninin etkisi altında, duvarlarında, adım seslerimizin yankıları büyüyen galeride ilerliyoruz.

Çaproğlu adımlarını yavaşlattı. Ocağın artık alışmaya başladığımız doğal gürültüsünden anlaşılıyor ki, yeni bir bacaya yaklaştık. Çaproğlu'nun arkasından sağa dönüyoruz ve kendimizi bir bacanın içinde buluyoruz. Bu da öteki bacalar gibi tavanı ve yanları kömür bloklarıyla kaplı bir baca. Bacayı ışıtmak için direk bağlara iliştirilen lambaların serptiği ışık, duvarlarda yer yer parıltılar yaratıyor. Potkobaççısından küfeci-işçisine kadar bacada çalışan dört işçinin, çıplak göğüsleri ve sırtları üzerinde de benek benek parıltılar var. Kömür tozu, lamba ışığı altında mücevher gibi ışıldıyor.

Çaproğlu:

– Aziz, diyor, kaçıncıyı çekeceksin?

– Dördüncüyü çavuşum.

Aziz, potkobaçının önünde çömelmiş, soluklanıyor. Yüzü, potkobaçın püskürttüğü kömür tozundan katran gibi, kararmış Aziz'in...

Aziz, ocaklarda ''soğuk istim'' adını alan tazyikli havanın güç verdiği potkobaçına yol veriyor. Potkobaç, kalın bir kömür damarının içine boyuna gömülüyor.

Makineli kazma diyebileceğimiz bu potkobaç, damarın önce altını kesiyor, sonra da yanlarını.. Böylece büyücek bir kömür bloku damardan ayrılmaya hazır hale getiriliyor. Bu blokun damardan ayrılması için ayrıca üst kısmından küçük dinamit atılacak.

Aziz, potkobaçı ile damarı keserken, öbür işçilerin de boş durduğu yok. Kazmacı ve yedeği sıra ile kazmanın sapına yapışıp damara öyle bir saldırıyorlar ki.. Kazmanın damara saplanan sivri uçları her defasında ayakları dibine kocaman kaya kömürleri yuvarlıyor...

Bu bacayı da geride bıraktık. Oldukça dik bir başyukarı tırmandık. Sağa kıvrıldık. Dehlize düşen donuk ışık izlerinden bir bacaya daha yaklaşmakta olduğumuzu anlıyoruz. Daha ilerde, galeriyi yer yer lekeleyen ışıklardan, bir bacalar mahallesine yaklaşmakta olduğumuz belli oluyor.

Çaproğlu ayaklarının ucuna basarak yürümeye başladı. Lambasını ceketinin altına gizledi. Biz de onun gibi yaptık. Anlaşılan Çaproğlu, isteğimiz üzerine, bu bacada konuşulanları duyuracak bize... Yaklaştık. İçerdeki ışıklardan çalışanları görebiliyor ve konuşmalarını duyabiliyoruz. İçerde, baca ve bir de meremetçi ekibi var. Baca takımı, malum, üç kişi: Kazmacı, yedeği, işçisi. Meremetçi takımı da iki kişi: Ustası ve işçisi... Damarı toprak altındaki yatımına göre kovalayan baca ilerledikçe, tavan çökmesin diye, meremetçiler bağ vuruyorlar. Bacacıların ustası ile yedeği, damara sıra ile kazma sallıyor. İşçi ya da küfeci, kazılan kömürleri arabalara dolduruyor. Meremetçi ustası, yedeğinin üzerine oturarak sabit tutmaya çalıştığı bir direk bağa kertik açmada...

Kazmacı yedeği, işi ustasına devredip çömelirken, meremetçiye takılıyor:

– Ulan hemsici, yazıklar ossun sana! Ulan, öyle pâlüze kipi avrat gaçırılır mı elden?

– Git ulan kıvırcık! diye yanıtlıyor meremetçi. Ne anlarsın sen karudan? Var mı sağa misir somağı!..

– Senin ağnadığın çok belli oldu. Ulan, avrat nerdeyse senin burnuna sürttü de, sen, ''Ört, ört, ayıbediyon'' dedin. A gidi hemsici, siz hemsinin hoşafından gayri ne bilirsiniz!..

Bacadakilerin hepsi gülüyor. Kazmacı:

– Ulen hemsici, esahtan bir şey edemedinse yazıklar ossun sana, diyor. Doğrusu gözel garıydı!..

Yedek, oturduğu yerde silkiniyor:

– Gözel de söz mü ağam, diyor. O ne göğüs, o ne gol, o ne bacaktı öyle... avrattaki yapı, tövbeler ossun, hökümet gonağı gibim sağlamdı. Ah ağam, öyle bir avrat bize nasip olur mu ki! Nah, şu hemsiciye gırk yılda bir yol piyango furmuştu emme, mangafa, hemsi hoşafının gazanına kepçeyi ters gelen daldırdı!..

Baca tekrar gülüyor. Çaproğlu parmaklarının ucuna basarak uzaklaşıyor bacadan. Konunun daha derinlere inmesinden korkmuş olmalı.

İkinci bir bacanın önündeyiz. İçeride baca takımından gayri, yol marangozu ile işçisi var. Ocaklarda nakliyat için demiryolu döşeyenlere ve onaranlara ''yol marangozu'' denilir.

Bacadakilerden biri sesleniyor:

– Ulan marangoz! Oraya kömüş tezeği gibi kurulacağına elini tez tut da şu pabuçları bağlayıver. Görüyorsun, ne zahmete koşuluyoruz.

Marangoz:

– Elim anahtar bile dutmak istemiyo, diyor. O katip döyüşü nahak yere zıfır etti yevmiyeyi böyün...

– At bakalım, boyuna at, elin değmişken gaçıma! Eğer atmakla zıfır olan yevmiyeyi geri getirebilirsen ne âlâ!

– Ama yarın varacam başmühendize...

– Varmakla?

Çaproğlu gülümsüyor ve bize:

– Ötede avrat derdi vardı, burada da para derdi, diyor. Yürüyelim...

Yürüyoruz. Oldukça dik bir inişten kaydık, dar bir dehlizi geçtik, sağda bir bacanın önünde durduk. (Hep aynı: Bacaya parmak uçlarımızda sokuluyoruz ve lambalarımız ceketlerimizin altında).

Bacadakilerden biri sinirli sinirli söyleniyor:

– Onun Uzun Mehmet kere...

Öbürü:

– Tövbe de, ağzını bozma! Uzun Mehmet netti sana?

İlki, madenciliğin pirine karşı yaptığı saygısızlıktan pişman olmuş gibi başını iki yana sallıyor:

– Tövbeler ossun, insan zorla günaha girecek be! Ama dur, helbet ortalığın hali biyol düzelecek ve helbet bu mükellefiyet galkacak! Görecen... Eğer ocağın kapısını düşümde bile görmeden üç ay sırtüstü yatmazsam bana da Çomranlı Smail demesinler. Görecen!..

(Devam Edecek)

günün sanat olayları

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİ

● YURIKO KURONUMO'nun festivalde yer alan tek keman resitali bugün 19.00'da Sultanahmet Aya İrini Kilisesinde izlenebilir. Kuronumo'ya piyano ile Judith Uluğ eşlik ediyor.. Japon eleştirmenlerce ''kemanından çıkan sesler pırıl pırıl'' diye nitelenen Kuronumo, çocuk yaşta iken Eğitim Bakanlığı ödülü almış bir sanatçı. 1956'da da Japon Radyo-TV'sinin yarışmasında birinci olan Kuronumo, Japon bestecilerinin eserlerini dünyaya tanıtmak amacıyla Avrupa'da çeşitli konserler vermiş. Çekoslovakya ve Meksika'da ödüller almış. Kuronumo-Uluğ ikilisi bu akşamki konserde Japon besteci Kiyose'nin dışında Franek, Janacek ve Prokofiev'in yapıtlarını yorumlayacaklar. Fiyatlar: 300, 200, 100 lira.

Japon kemancı Yuriko Kuronumo.

● ''KANLI NİGAR'' oyunu, festivalde ilk kez İstanbul Şehir Tiyatrosu sanatçıları tarafından bu akşam sunulacak. 21.30'da Rumelihisarı Açık Hava Tiyatrosunda izlenebilecek olan yapıtın yazarı Sadık Şendil. Nevzat Açıkgöz, Münir Özkul ve Deniz Uyguner'in derledikleri bu müzikli, kantolu ortaoyununu Deniz Uyguner yönetiyor. Dekor ve giysiler ise Nilgün Gürkan'a ait. Fiyatlar: 100, 75 lira.

İranlı çizer Mustafa Ramazani (sağda), yarışmada ''Başarı Ödülü'' alan Abdullah Üçyıldız ile birlikte.

Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması Birincisi İranlı çizer

MUSTAFA RAMEZANİ: «Karikatür her dönemde eleştiri görevini yerine getirilmelidir»

● ''Ödül alan karikatürümde İran halkının Şaha karşı mücadelesini şimgesel olarak göstermek istedim.''

Erhan Yalvaç

– Kendinizi tanıtır mısınız?

– 1951 yılında Tahran'da doğdum. Tahran Güzel Sanatlar Akademisi Grafik Bölümünü 1977'de bitirip ertesi yıl Fransa'ya gittim. 20 aydır oradayım. ''Ecole Nationale Supérieur des Arts Décoratifs''in çizgi-film bölümünde eğitim görüyorum. İran'da iken Mardon (halk), Ayendegan adlı gazetelerde, Rudaki (Ad), Negin adlı kültür ve sanat dergileriyle ''Karikatür'' adlı haftalık mizah dergisinde karikatürlerim yayınlandı.

– İran karikatüründen söz eder misiniz?

– Şah zamanında özgürlüklerin olmayışı, sorunların sembollerle anlatımını gerektiriyordu. Ben de bu ödül alan karikatürümü o koşullarda yapmıştım. İran'da çok karikatürcü yok ama olanlar iyi karikatürcülerdir. Devrimden sonra amatör karikatürcülük çok yaygınlaştı. Devrime angaje olan tek sanat diyebilirim ki karikatürdü. Bir de afişten söz edebiliriz bu anlamda.

– Karikatür ve mizah anlayışınızı açıklar mısınız?

– Karikatür her dönemde halkla ilişkisi, bağları olması gereken bir sanat. Birinci sorun halkla sanatçıyı birleştirebilecek basit bir anlatım dili bulabilmek. Yalnız bundan karikatürün sanatsal düzeyinin düşük olabileceği anlaşılmamalıdır. Artistik özelliği olmalı ama aynı zamanda halk tarafından anlaşılmalıdır. Önemli olan karikatürün bir şeye angaje olmasıdır. Benim için bu çok önemlidir.

Karikatür bir eleştiridir. Her dönemde eleştiri görevini yerine getirmelidir. Çünkü her toplumda mutlaka sorunlar vardır. Sosyalist toplumlarda da, kapitalist toplumlarda da. Karikatürler aynı zamanda tarihsel belgelerdir. Bugün çizilen bir karikatür gelecek için tarihsel bir belgedir. Bu nedenle karikatür bugün angajedir. Toplumun bugünkü sorunları ve gelecek kuşakların sorunları için karikatür angaje olmuştur.

Türkiye, İran gibi 3. Dünya ülkelerinde salt güldürmek için karikatür yapılmamalıdır. Halkın düşüncesi harekete geçirilmelidir. Karikatür, heykel, sinema, vb. sanat dallarına göre karikatür daha doğrudan bir anlatım dilidir. Çünkü mizah her dönemde bütün toplumlarda vardır. Ne olursa olsun karikatürcü kendi kültürel birikiminin etkisindedir. Ben de kendi çizgilerimle bir Avrupa kültürüne seslenemem. Türk karikatürünü İranlılar ve ben kolaylıkla anlayabiliriz. Bu Doğu toplumları olmamızdan, benzer geleneklere sahip olmamızdan gelir.

– Her ülkenin bir Nasreddin Hocası vardır. Sizin de var mı?

– Bizde de Molla Nasreddin vardır. Buradaki bütün Nasreddin Hoca öyküleri bizde de anlatılır. Bu da mizahlarımız arasındaki beraberliği gösteriyor.

– Türk karikatürünü nasıl buluyorsunuz?

– Türk karikatürünü çok seviyorum. 12 yıldır hayranlıkla izliyorum.

– Gırgır dergisi, yarışmada ''Büyük Ödülü'' alan karikatürünüzün ''Olimpiyatların politik çıkar uğruna sakatlanmasını'' eleştirdiğini yazdı. Bu yoruma katılıyor musunuz?

– Daha önce de belirttiğim gibi bu karikatürü 1977 yılında çizmiştim. Karikatürde İran halkının Şaha karşı mücadelesini simgesel olarak göstermek istedim. Onların neden böyle yazdıklarını anlayamadım.

Aydınlık

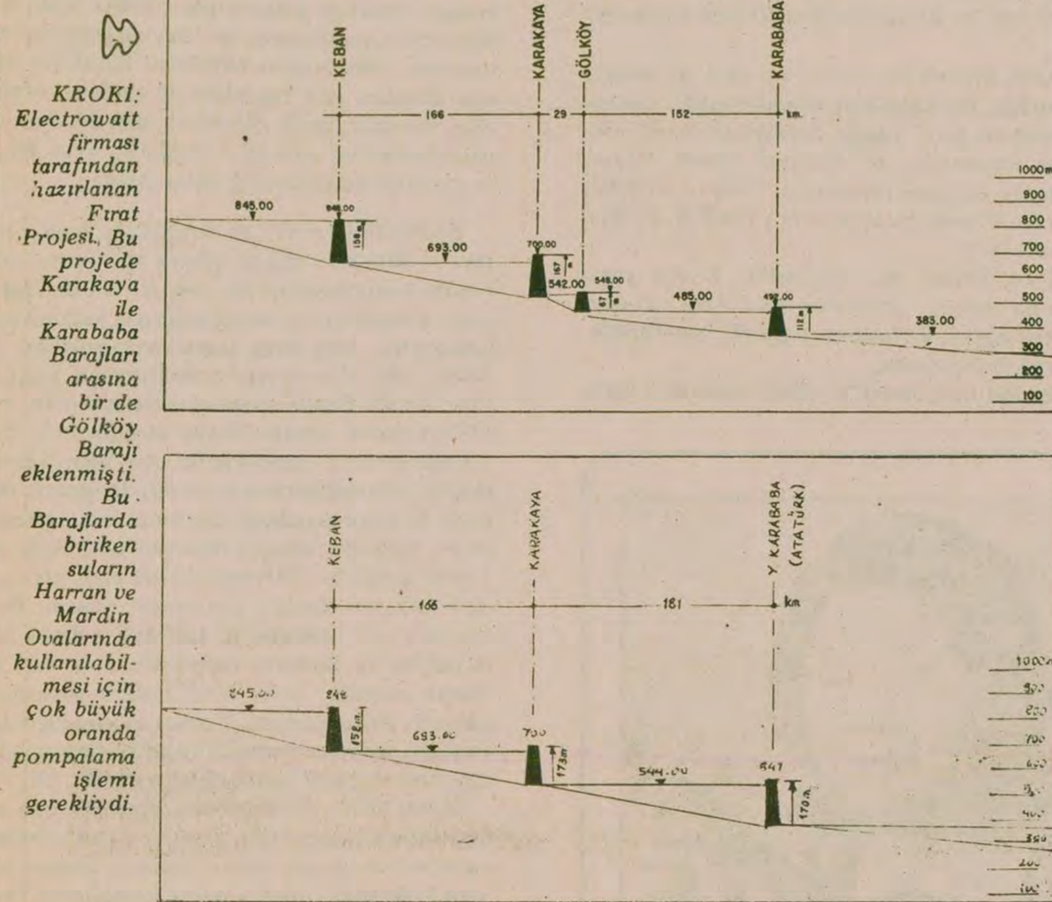
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ Kuruluş yılı 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Demirel'in bugünlerde temelini atacağı Atatürk Barajı 12 yıl önce planlanmıştı. Bundan sonra hiç gecikme olmazsa, baraj ancak 8 yıl sonra devreye girebilecek

Barajlardaki gecikmeler milyarlara maloluyor

●...1968 yılında Electrowatt firmasına hazırlatılan Fırat üzerindeki barajların planlanmasında çok pompa kullanımını gerektiren proje önerildi

KROKİ: Electrowatt firması tarafından hazırlanan Fırat Projesi. Bu projede Karakaya ile Karababa Barajları arasına bir de Gölköy Barajı eklenmişti. Bu Barajlarda biriken suların Harran ve Mardin Ovalarında kullanılabilmesi için çok büyük oranda pompalama işlemi gerekliydi.

2. KROKİ:

DSİ tarafından Electrowatt firmasının hazırladığı proje düzeltildi. Gölköy Barajı devreden çıkarıldı. Karababa (Atatürk) Barajının yüksekliği 60 metre artırılarak pompalama yüksekliği azaltıldı. Ayrıca yabancı firma tarafından Atatürk Barajı için öngörülen payandalı baraj tipinden kaya dolguya çevrilerek büyük bir tasarruf sağlandı. Ancak bu arada Electrowatt'ın planına göre hazırlatılan ve kullanılmayan projelere milyonlarca dolar ödendi.

Yakında temeli atılacak olan Atatürk Barajı ve Hidroelektrik Santralı, Fırat Nehri üzerinde Keban ve Karakaya'dan sonra üçüncü ve son barajdır.

Atatürk Barajı, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) diye tanımlanan projenin en önemli unsuru olup, bitirildiğinde yılda yaklaşık 7.5 milyar kwh. enerji üretecek ve Güneydoğu Anadolu'da 700 bin hektarlık arazinin sulama suyunu temin edecektir. 2100 Mw'lık kurulu gücü ile, gerek enerji üretimi, gerekse sulama yönünden Türkiye'nin en büyük barajı ve hidroelektrik santralı olan Atatürk Barajı, dünyanın da belli başlı büyük barajlarından birisi olacaktır.

GEÇMİŞİ

Türkiye'nin en çok su taşıyan nehri olan Frat, Cumhuriyetin ilk yıllarından beri önemli bir kaynak olarak değerlendirilmiş ve üzerinde 1936'dan sonra çeşitli araştırmalar ve ölçümler yapılmaya başlanmıştır Fırat'tan akan suyun, yıldan yıla büyük değişiklikler göstermesi nedeniyle ilk aşamada bunu düzenli hale getirmek ve enerji elde etmek amacıyla Keban'da bir baraj ve hidroelektrik santrali yapılmasına karar verilmiştir. 1966 yılında Compagnie des Constructions Internationales adlı bir firmanın ihaleyi almasıyla başlayan ve 1971'de bitirilmesi planlanan baraj, ancak 1974 yılında tamamlanabildi. Bunun nedeni ise, Amerikan Abasco firmasınca hazırlanan jeoloji raporlarında belirtilmemesine rağmen bölgede birçok mağara ve gölcüklerin ortaya çıkmasıydı.

Bu arada, Keban ile Karababa (Atatürk) baraj yeri arasındaki 310 metrelik yükseklik farkından yararlanmak ve Fırat Ovalarını sulamak amacıyla çalışmalar başladı. 1968 yılında Electrowatt adlı bir İsviçre firması, Aşağı Fırat Projesi diye tanımlanan bu projenin fizibilete ve planlamasını aldı. 1970'de tamamlanan fizibilite raporu, Aşağı Fırat'ta uygulanabilecek birçok alternatifler göstermekle birlikte, bir tanesinin üzerinde özellikle durdu ve daha sonra hükümet tarafından da kabul edilecek olan bu alternatifin en ekonomik olduğunu belirtti. Buna göre, Fırat Nehri üzerinde üç baraj daha inşa edilecek (Karakaya-Gölköy-Orta Karababa), Urfa-Harran, Aşağı Mardin Ovaları ile Siverek-Hilvan, Yukarı Mardin Ovaları ve Nusaybin-Cizre bölgesi Orta Karababa Barajı gölünden pompalanacak su ile sulanacaktır. Projede, pompaj yüksekliğinin, Urfa-Harran sulaması için 55 metreye, Hilvan-Siverek sulaması için 150 metreye kadar ulaşması, üstelik Karababa barajının payandalı tipte dünyada şimdiye kadar hiç yapılmamış bir yükseklikte olması ilgili çevrelerde tartışmalara neden oldu. DSİ'de görevli teknik elemanlar ve mühendis odaları bu alternatifin; daha fazla teçhizat ve makina gerektireceğini, muazzam miktarda suyu bu kadar büyük yüksekliklere pompalamak için çok fazla enerji harcanacağını, baraj gövdesinin payandalı tipte olmasının yabancıların teknik denetiminde olmasına yol açacağını, ayrıca fiyatlarda meydana gelecek küçük bir değişikliğin tüm projeyi kötü yönde etkileyebileceğini söylediler.

Bunun yerine, barajın yükseltilerek suyun cazibe ile iletilmesinin daha doğru ve ülkenin şartlarına uygun olacağını savundular. Bu arada fizibilite raporunu hazırlayan Electrowatt firmasısının, Esher-Wyss adında dünyaca ünlü pompa imalatçısı bir şirketin yan kuruluşu olduğunun ortaya çıkması, kuşkuların daha da artmasına neden oldu. Ancak, fizibilite raporu bu şekliyle hükümet tarafından onaylandığı için Gölköy ve Orta Karababa Barajlarının kesin projeleri milyonlarca dolar harcanarak hazırlatıldı.

Petrolün ve gelişmiş ülkelerin ürettiği sınai ürünlerin fiyatlarında, 1974'den sonra büyük oranda ve sürekli artışlar olmasına rağmen 1977 yılına gelinceye dek projede her hangi bir değişiklik yapılmadı. 1977'de DSİ Etüt Plan Daire Başkanlığınca yeniden ele alınan proje revize edildi. Yapılan çalışmalar sonucu, Karakaya ile Karababa arasında kalan Gölköy Barajı kaldırıldı, böylece Karababa Barajını 60 metre kadar yükseltmek mümkün oldu. Karababa (Atatürk) Barajının bu yükseklikte payandalı tipte yapılması teknik yönden sakıncalı ve ekonomik olmayacağından kaya dolgu tipinde yapılması benimsendi. Baraj gölünden, Urfa-Harran Ovasını sulamak için yapılacak Bedir Pompajı kaldırıldı, suyun (300 bin hektar için) cazibe Urfa Tünelinden akıtılması ve Hilvan-Siverek pompajının 50 metre kadar azaltılması mümkün oldu.

Böylece, Güyneydoğu Anadolu Projesinin en önemli yapısını oluşturan Karababa (Atatürk) Barajının değişikliğe uğramasıyla gerek teknik, gerekse ekonomik yönden birçok yarar sağlandı. Yapılan değişikliklerin sonucu olarak, 1978 yılına ait fiyatlar esas alındığında;

a) İlk yatırımda 3 milyar 800 milyon lira tasarruf sağlandı.

b) Daha az makine ve elektrik donanımı (pompa, vb.) kullanıldığından proje için döviz ihtiyacı 200 milyon dolar daha az oldu.

c) Her yıl 2 milyar 100 milyon lira daha fazla ekonomi sağlanması mümkün oldu.

Yine 1978 yılı fiyatlarına göre, barajın toplam maliyetinin 21.5 milyar lira olduğu gözönüne alınırsa, sağlanan faydanın önemi açıkça görülebilecektir. Bütün bunlara ek olarak, Atatürk Barajı için kullanılacak beton hacmi, diğer alternatife (Gölköy-Orta Karababa) nazaran 5 kat daha az olacağından ve barajın tipi kaya dolgu olarak seçildiğinden, yerel kaynakları daha çok seferber etmek mümkündür.

1970'den sonra yapımına başlanan baraj ve hidroelektrik santralların devreye girmesinde yıllarla ölçülen büyük gecikmeler sözkonusudur. Bunun başlıca nedenleri olarak; gerekli makine ve teçhizat için yeterli miktarda ve zamanında döviz bulunamaması, özellikle son 4 yıl içerisindeki fiyat artışları nedeniyle muteahhitlerin sık sık iş bırakmalarını ve kamu kuruluşlarında yapılan tahribat nedeniyle işlerin sürüncemede kalmasını gösterebiliriz. Dolayısıyla, yapımı sürdürülen santraller zamanında devreye girememekte ve ülkemizdeki enerji açığı kapanmak yerine giderek artmaktadır.

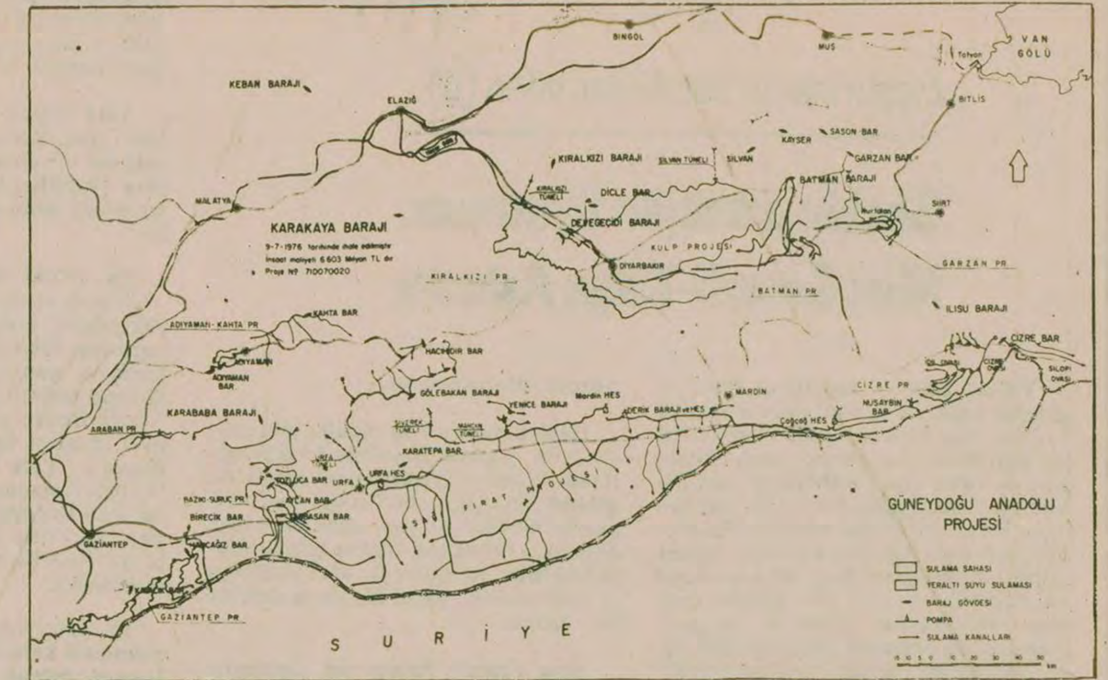
Sözü edilen koşullardan, belki de en çok etkilenen proje, Güneydoğu Anadolu Projesidir.

Halen yapımı devam eden Keban 5-8 ünitelerinin ve Karakaya Barajındaki gecikmenin esas nedeni dış para ihtiyacının karşılanmasındaki zorluklardan ileri gelmektedir. Geçtiğimiz aylarda yeniden ihale edilen Urfa Tüneli ise, geçen yılın sonunda hükümetin fiyat artışlarını karşılamaması ve müteahhitin işi bırakması nedeniyle program hedeflerinin gerisine düşmüştür.

Projenin, tamamlandığında yılda 17 milyar Kwh. (bugünkü toplam elektrik enerjisi üretiminin yaklaşık yüzde 75'i) enerji üretebileceği ve ilk aşamada 100 bin hektardan fazla bir alanı sulayabileceği gözönüne alınırsa, bu gecikmelerin neye mal olduğu açıkça görülebilir.

Örneğin, Karakaya Barajı için öngörülen yatırım bedeli 1971 yılında 2.5 milyar Tl. iken, bugün 21 milyar Tl.ye ulaşmıştır. Atatürk Barajının yatırım bedeli ise 38.5 milyar Tl.yi bulmuştur.

Son yıllarda dünya çapında artan enflasyon nedeniyle zaten çok büyük dış para gereksinmesi olan projenin yatırım bedeli de her yıl giderek daha da artmaktadır. Buna, bir de Fırat Nehrinin uluslararası niteliğinden ötürü Dünya Bankası, vb. kuruluşlara verilecek kredilerin teminindeki güçlükler de eklenirse sorunların daha uzun bir süre devam edeceği açıktır.

Fırat üzerinde yapılması düşünülen projeye Aşağı Fırat Projesi adı veriliyor. Buna göre Keban'dan sonra Fırat üzerine yapılacak Karakaya ve Atatürk Barajları ile Harran Ovasından Cizre-Slopi'ye kadar toplam 700 bin hektarlık bir alanın sulanması hedefleniyor.

Santral	Projelendirmede Başlangıç tarihi-Bitiş tarihi	Son Kararlara göre Bitiş tarihi
Keban, 5-8	1976-1981	1982
Karakaya	1971-1976	1985
Atatürk	1975-1982	1987-89

RENKLİ TV için ne dediler?

Hazırlayan ve röportajlar: Mehmet Yeşil

TİYATRO ŞUBESİ PRODÜKTÖRLERİNDEN **OSKAY ALPTÜRK:**

«Renkli mi ikinci kanal mı? tartışmalarına girmek anlamsızdır»

Türkiye'de son birkaç yılda—sanki tüm sorunlarımız çözümlendi de, yalnız bu kalmış gibi- bir "Renkli televizyon mu, ikinci kanal mı?" tartışması sürdürülmektedir.

Az gelişmiş Türkiyemizin sosyo-ekonomik yapısına baktığımızda, bu tartışmaların "Ayranı yok içmeye, tahtırevanla gider ...." atasözünü anımsattığı su götürmez bir gerçektir.

Türkiye'de 1980 yılı ortalarına göre 7 milyon resmen kayıtlı alıcı vardır. Ruhsatsız alıcıları da eklersek, 8 milyon siyah-beyaz alıcının bulunduğunu söylemek olasıdır. Bir renkli alıcının fiyatı, yaklaşık 3 siyah-beyaz alıcının fiyatına eşittir. Siyah-beyaz alıcılar 35-40 bin lira olduğuna göre, renkli alıcıların fiyatının 100-125 bin lira dolaylarında olduğu söylenebilir.

Renkli yayına geçişi, a) Sosyal b) Ekonomik olarak incelemekte yarar vardır.

a) Sosyal: Türkiye'de tahminen 17 milyon kişi okuma yazma bilmemektedir. TRT Televizyonunun bir eğitim televizyonu olmasına karşın, kuruluşunun 13. yılında bile sistemli bir eğitim planı uygulayamadığı açıktır. Da-

leşir. 70 sente bile gereksinme duyduğumuz, kuru soğanı 125 liraya aldığı-

Bu basit gerçekten yola çıkarsak, TRT Televizyonunun geçmişin üs-

Renkli TV'ye evet mi hayır mı?

Sonuç:

Özcesi, renkli TV'nin Türkiye'ye gelmesi evet ya da hayır boyutunun ötesinde ele alınmalıdır. Bu teknoloji Türkiye'ye nasıl olsa gelecektir. Ekonomiye getireceği büyük yükü hafifletmenin, gidermenin, hatta kâra dönüştürmenin en akılcı yolu olayı bir yatırım olarak yorumlamamak ve renkli TV'yi politik çıkarların dışında kamu yararına eğitim veren bir araç haline getirmektir. Ancak politika yapıcıları bu prensipte birleştikten sonra TRT yönetimini de çağın ve halkın gerisinde bırakmayacak önlemleri almalıdırlar. Renkli televizyona yön verecek TRT yönetiminin bugün olduğu gibi yayıncılıktan anlamayan, kişisel egolarını doyurmak uğruna grup çalışması anlayışından yoksun Türkiye halkının gerçek gereksinmelerine duyarsız ve eğitim yoluyla geleceğe dönük yatırımlardan uzaklaşan, çağın gerisinde kalan kişilerden oluşturması durumunda yatırımlar tümüyle boşa gider..Aslında Türkiye'nin bugünkü sosyal yapısı içinde de aşılması gereken ilk ama en zor engel budur.

BİTTİ

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

Televizyonda bugün

19.00	HABERLER	20.30	HABERLER
19.07	VİKİNGLER	21.18	TIP DOSYASI
19.32	SAZ ESERLERİ	22.29	HABERLER
19.40	İNANÇ DÜNYASI	22.39	BİR BALE

22.39 **Bir Bale**

Bolşoy Balesi

KORKUNÇ İVAN

Müziği Sergey Prokofiev, koreografisi Yuri Grigoroviç'e ait 86 dakikalık, renkli, sinemaskop bir bale filmi geliyor ekrana. Bolşoy Tiyatrosu dansçılarının oynadıkları "Korkunç İvan" da başrolleri Juriy Uladimirov, Natila Bessmertnaya, Boris Akimar paylaşıyor.

"Korkunç İvan" ilk Rus çarıdır. Ülkedeki feodal beyler olan boyarlara ve tahtına göz dikmiş, komplolar çeviren akrabalarına karşı mücadele etmektedir. Eisenstein'in dünyaca tanınmış "Korkunç İvan" filminde, iç kargaşalığa ve dış tehlikelere karşı ülkeyi birleştiren bir çar sözkonusudur. Oysa Grigoroviç'in bale filminde öykü tamamen bir saray içi taht çatışmasına indirgenmiş, bambaşka bir Korkunç İvan çıkmış ortaya. Sergey Prokofiev'in müziği dinlemeye değer. Film, bütün çarpıklığı gözönünde bulundurularak hatta "Korkunç İvan" olduğu unu-

Yine turnedeyken kaçabilen Başbalet Mikhail Bary-

Ünlü isimler Avrupa turnelerinde teker teker kaçtı

Balerin, balet dayanmayan Bolşoy

Bale denince akla ilk Bolşoy gelir. Ancak Bolşoy'un ünlü isimleri bugün New-York, Paris, Avrupa, ABD sahnelerinde görülüyor. Turnelerde balerin ve baletlerinin teker teker kaçmasıyla da tanınan Bolşoy Balesinin gösterileri bu bakımdan da heyecanla izleniyor. En son geçtiğimiz yıl Başbalet ve balerin karı-koca Godunovların İngiltere turnesinde, New York'taki Amerikan Elçiliğine sığınmaları olay olmuştu. Kirov Balesinden kaçan Rudolf Nureyev, Natalia Makarova, Mikhail Baryshnikov da en az Godunov kadar tanınmış isimlerdi.